

DE LA EUROPA FIRMELOR LA FIRMELE EUROPENE

Euroeconomia XXI

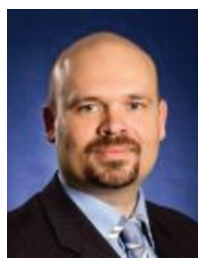
“Scopul nu este să devii mai bun decât alt om, ci mai bun decât tine.”
Dalai Lama

BILUNAR FINANCIAR-ECONOMIC

nr. **560, 561** anul XX vineri, 12 ianuarie 2024

dr. Silviu NATE

dr. Răzvan Sorin ȘERBU

dr. Eduard STOICA

This article is about the conference that took place at the end of last year, focused on Ukraine's post-war renewal. International experts discussed strategies for sustainable development, economic recovery, and societal well-being.

Dincolo de conflict: călătoria Ucrainei către redresare, reformă și reconstrucție postbelică

2

Prof. univ. dr. Lucian BELAȘCU, ULBS

Cum să evităm plagiatul?

Plagiarism is regarded as a type of intellectual appropriation and deception. The article aims to emphasize strategies for avoiding plagiarism.

Adhering to academic integrity by avoiding plagiarism is morally correct, but it might be challenging. Academic writing experts and ethicists propose various techniques to prevent plagiarism.

3

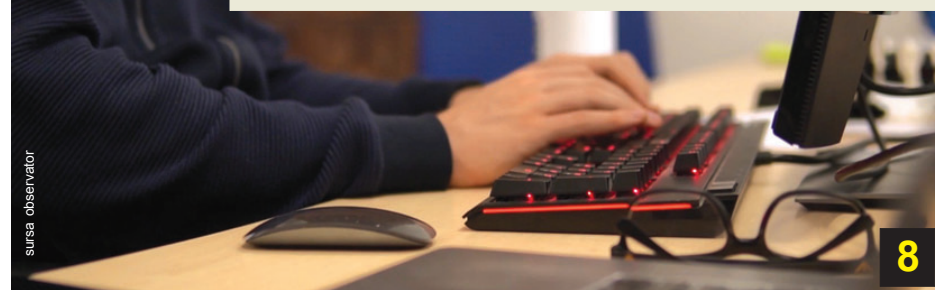
sursa observator cultural

Lect. univ. dr. Alma PENTESCU, ULBS

Dimensions.ai - de la ideea de cercetare la impact

In recent years, advancements in technology and artificial intelligence have led to the creation of innovative platforms. Dimensions is one such project that provides users with a novel approach to accessing research information. It offers a more inclusive and expansive data infrastructure, enabling users to explore the interconnections among various research data.

8

sursa observator

Dan POPESCU

Lupta pentru pământ (I)

- reforme la romani, francezi, ruși și români -
- din trecut, spre prezent și perspectivă -

How did the "struggle for the land" unfold over time? What is happening now. What will happen in the future. Here is the topic of the article.

Răscoala Țărănească din 1907

sursa lumea satului

"Cel mai mare rău e deprinderea cu răul" Al. Vlașuță

4,5,6,7

7

Dorel Morândău

Iluzia cunoașterii

"Servicii" lipsite de minima morală

Revista "EUROECONOMIA XXI" o puteți găsi la adresa:
<https://infosibiu.eu/economie/>

drd. Robert Sylvester RADOMIR

Noile Orizonturi pentru Viitorul Muncii

Impactul Inteligenței Artificiale, Alfabetizării Digitale și Tendințelor Emergente asupra Pieței Muncii

This article examines the evolving landscape of global employment in the context of AI, digital literacy, and emerging trends.

9

dr. Ilie ȘIMON

Cât de "buni" sunt oamenii bogați?

How "good" are rich people?

7

Silviu NATE
Eduard STOICA
Răzvan ȘERBU

urmare din pagina 1

Acest articol se referă la conferința care a avut loc la sfârșitul anului trecut, axată pe reconstrucția postbelică a Ucrainei unde experții recunoscuți internaționali au discutat strategii pentru dezvoltare durabilă, redresare economică și bunăstare socială. A fost exprimată, de asemenea, recunoștința pentru organizarea conferinței, și s-a anticipat chiar viitorului document concludiv detaliat, care evidențiază succesul evenimentului alături de sprijinul crucial al Fundației Hasso Plattner pentru un proiect inovator. Această inițiativă subliniază forța cercetării și cooperării, oferind speranța unui viitor echitabil și mai prosper.

La sfârșitul lunii noiembrie a anului trecut, am avut onoarea și privilegiul de a organiza și participa la o conferință de importanță deosebită, concentrată asupra temei vitale a renovării postbelice a Ucrainei. Participanții la această conferință, au subliniat importanța contracarării potențialei propagande rusești menită să semene îndoiala în societățile europene cu privire la capacitatea Ucrainei de a învinge. În opinia generală obiectiv este de a se asigura că partenerii europeni înțeleg și susțin viziunea Ucrainei asupra victoriei, alinierea terminologiei și a ideilor cu experții și reprezentanții societății ucrainene.

Acest eveniment memorabil s-a constituit într-o experiență extrem de edificatoare, furnizându-ne o cantitate substanțială de informații valoroase, prezentate cu pasiune și expertiză de către diverși specialiști, care și-au adus contribuția la discuțiile axate pe strategii pentru dezvoltare durabilă și redresarea Ucrainei.

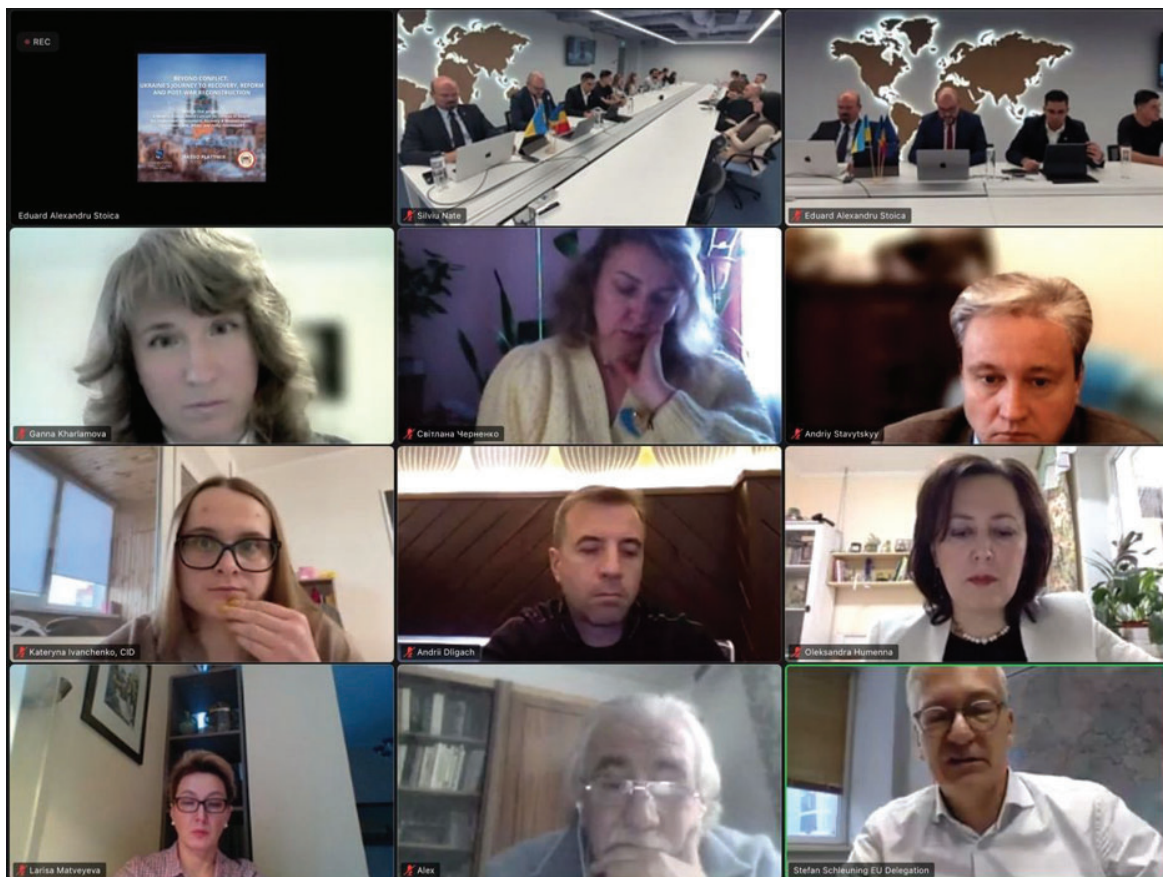
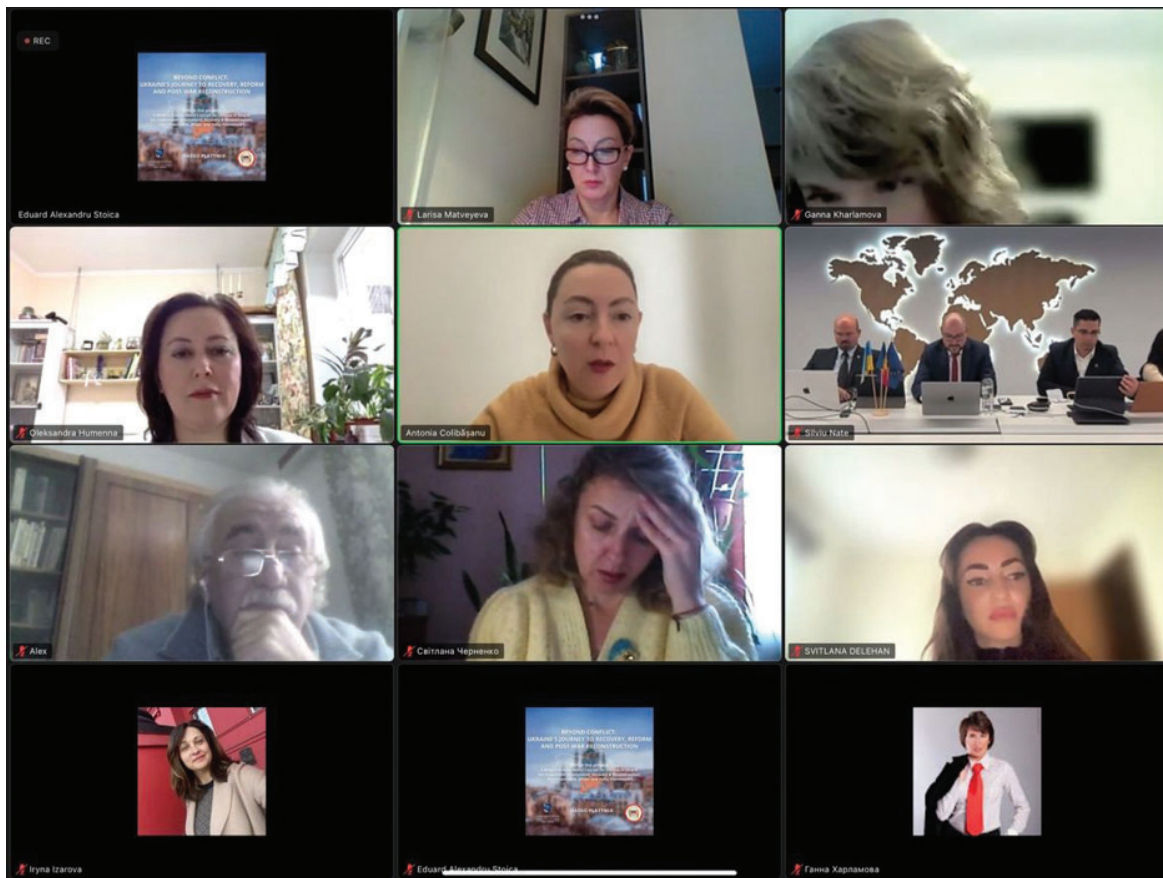
De-a lungul acestei zile pline de semnificație, conversațiile au traver-

sat un spectru vast de subiecte, abordând provocările geopolitice și punând accent pe redresarea economică, astfel încât am beneficiat de perspective variate privind calea de urmat pentru Ucraina. Contribuțiile remarcabile, provenind de la experți internaționali și participanți din România, Ucraina, Germania, Austria, Statele Unite și Marea Britanie, au constituit nu doar surse de informare, ci și izvoare de inspirație profundă.

Evenimentul în sine a servit drept o reamintire convingătoare a importanței colaborării și a schimbului de cunoștințe în abordarea unor probleme globale complexe. Perspectivele obținute în urma acestor discuții consistente și stimulative vor juca, cu certitudine, un rol crucial în conturarea strategiilor viitoare de redresare și dezvoltare pentru Ucraina.

Pe parcursul sesiunii, participanții și-au exprimat recunoștința față de această oportunitate oferită de conferință, iar organizatorii au subliniat nu doar aspectele etice, ci mai ales cele strategice importante pentru reconstrucția Ucrainei. Această abordare pune bazele unui viitor sustenabil, aliniindu-se la eforturile globale de abordare a problemelor și de contribuție la bunăstarea generală. Conferința recunoaște importanța reluării discuțiilor în viitorul apropiat și evidențiază colectarea de lucrări cu impact pentru o foaie de parcurs a proiectului. Vorbitoarii și-au exprimat aprecierea față de organizatori și pentru că au oferit căi de urmat perspicace pentru Ucraina și redresare postbelică a Ucrainei, atingând dezvoltarea durabilă, creșterea economică, reziliența, bunăstarea societății, apărarea, securitatea și reforma.

Cu anticipație și entuziasm, așteptăm momentul când vom putea împărtăși într-un document de politică detaliat mai multe perspective și idei dezvoltate în cadrul acestui

eveniment de referință. Suntem profund recunoscători Fundației Hasso Plattner pentru sprijinul generos acordat în finanțarea proiectului inovator intitulat "A Modern Science-Based Concept for Ukraine through the Sustainable Development, Recovery & Reconstruction: Cost Assessment, Model, and Policy Framework."

Această nobilă inițiativă reprezintă o dovadă convingătoare a forței cercetării prin cooperare și a potențialului său de a genera schimbări cu impact semnificativ și de lungă durată. Angajamentul solid al fundației în promovarea inovării și dezvoltării constituie totodată o speranță dar și un motor esențial în căutarea unui viitor mai prosper și echitabil.

Adresăm sincere mulțumiri tuturor experților și participanților care au contribuit la succesul acestui elocvent eveniment.

The authors acknowledge the support of the Hasso Plattner Foundation through the grant LBUS-UA-RO-2023, financed by the Knowledge Transfer Center of the Lucian Blaga University of Sibiu. Autorii apreciază sprijinul Fundației Hasso Plattner prin grantul LBUS-UA-RO-2023, finanțat de Centrul de Transfer de Cunoștințe al Universității Lucian Blaga din Sibiu.

Conference Agenda

(DISSEMINATION EVENT)
November 29, 2023

10:00 – 17:30 (EET: Bucharest/Kyiv) | 09:00 AM – 04:30 PM (CET: Brussels) | 03:00 AM – 10:30 AM (EST: Washington)

[Zoom Meeting Link](#) | [YouTube Online Streaming](#)

10:00 – 11:40 Opening remarks

Moderator: **Assoc. Prof. Dr. Silviu NATE** - Director of the Global Studies Center, LBUS & Project director, Romania

10:05-10:10 **Assoc. Prof. Dr. Eduard STOICA**, Faculty of Economic Sciences, LBUS, Vice-dean
10:10-10:15 **Prof. Volodymyr BUGROV**, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Rector
10:15-10:25 **Viorel COJOCARU**, Director for Eastern Europe and Central Asia, Ministry of Foreign Affairs, Romania
10:25-10:35 **HE Ihor PROKOPCHUK**, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Ukraine in Romania
10:35-10:45 **Dmytro NATALUKHA**, Member of Parliament of Ukraine, Chairman of the Economic Affairs Committee of the Verkhovna Rada, Ukraine
10:45-10:55 **Serhiy TARUTA**, Member of Parliament of Ukraine
10:55-11:05 **Dr. Sergiy NIKOLAYCHUK**, Deputy Head of the National Bank of Ukraine
11:05-11:15 **Serhiy LOBOYKO**, Chairman of the CID expert board, **Kateryna IVANCHENKO**, Head of CID, Ukraine

11:15-11:30 **Keynote speech, Mr. Stefan SCHLEUNING**, Head of Cooperation of the EU Delegation to Ukraine

11:30-11:40 **Dr. Habil, Prof. Andriy DLIGACH**, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukrainian entrepreneur, scientist, and civic activist. Founder of the Advanter Group of companies and the international business community Board, co-founder of the Center for Economic Recovery, Ukraine

Questions to address:

How can we effectively address the new geopolitical challenges and achieve sustainable development goals in Ukraine and the region during the post-war period?
How can regional actors enhance their joint coercive profile with the support of the EU, NATO, and Western partners to strengthen regional security and stability?

Lucian BELAȘCU**urmare din pagina 1**

Plagiatul este considerat o formă de furt intelectual și fraudă. Deși prezent de secole în sensul de "furt al proprietății intelectuale" (Maurer et al., 2006), accesul facil la baze de date, articole, studii și, în ultimii ani, la rețelele sociale, a transformat plagiatul într-o problemă serioasă pentru studenți, cercetători, universități și institute de cercetare, dar și case editoriale. Sunt multe definiții ale plagiatului în literatură - câteva pot fi găsite în Liddell (2003), Pecorari (2018), Roig (2001) - putem spune, simplu, că plagiatul implică folosirea cuvintelor sau ideilor altcuiva și transmiterea lor ca proprii, în mod deliberat sau accidental. De asemenea, poate implica reutilizarea unei lucrări anterioare proprii și evidențierea ei ca lucrare nouă. Formele pe care le poate lua plagiatul sunt diverse, dar cele mai frecvente sunt cele prezentate în Figura 1.

Există 3 tipuri de plagiat: (1) Plagiatul accidental - atunci când autorul nu este sigur când citează, parafrazază sau citează o altă lucrare; (2) Plagiatul flagrant - atunci când sunt folosite în mod intenționat cuvintele altei persoane și sunt transmise ca și când ar fi autorului (celui care plagiază); și (3) Auto-plagiatul - atunci când reutilizăm o lucrare proprie scrisă anterior pentru un scop diferit. Indiferent de tipul său, plagiatul este incorect și neetic din punct de vedere academic, deoarece cercetătorii și studenții sunt așteptați să adauge contribuții originale la setul de cunoștințe existent, găsind lacune în cercetare și studiind în detaliu subiecte foarte specifice. Aceste contribuții originale trebuie să ia forma analizei surselor pe care le utilizează, mai degrabă decât rezumarea unor idei sau argumente, a prezentării ideilor personale într-un mod unic, fără a copia structura sau modelul de argumentare al unei surse, a oferirii propriilor exemple pentru a susține un punct de vedere și a relaționării unor exemple la propriile experiențe.

Evitarea plagiatului este un demers corect, dar nu ușor. Specialiștii în domeniul scrierii academice și eticii recomandă câteva strategii prin care plagiatul poate fi evitat. Prima strategie constă în gestionarea bună a timpului necesar scrisului, deoarece atunci când începeți procesul de scriere mai repede este mai ușor să evitați situațiile stresante atunci când se apropie termenul de predare a materialului la care se lucrează. Există multe recomandări care pot fi folosite pentru gestiunea timpului de scris. Iată câteva dintre ele:

- " Time Management Tips for Research and Academic Writing
- " Time Management Strategies for Research Productivity
- " Time Management Tips for Dissertation Writing
- " A short guide to time management

A doua strategie constă în folosirea de note/notițe despre ce ați citit și unde ați găsit idei. O idee bună este aceea de a înregistra sau marca sursa, astfel încât aceasta să poată fi citată mai ușor mai târziu - este bine să se înregistreze numerele de pagină, titlurile sursei și autorii, astfel încât sursa să poată fi urmărită cu ușurință mai târziu. De asemenea, când se iau note, acestea trebuie marcate ca fiind parafrazări, rezumate sau citate.

A treia strategie intră în scenă atunci când materialul pe care îl pregătiți este aproape finalizat și implică examinarea atentă a celor scrise și oferirea de răspunsuri la următoarele întrebări: (1) De unde a venit această idee? Îmi aparține sau aparține altor autori?; (2) Cuvintele din această frază sunt ale mele sau ale altora?; (3) Pot fi deosebite în mod clar ideile și rezultatele mele de cele ale altor autori?

A patra strategie are în vedere includerea corectă a surselor bibliografice în lucrare, plecând de la premisa că o lucrare de cercetare sau un eseu trebuie să ofere un echilibru între sursele exterioare și propriile idei originale ale autorului. Astfel, atunci când un autor parafrazază sau citează direct un alt autor, ideile acestuia din urmă trebuie să fie conectate de ideile primului autor. Acest lucru se realizează atunci când sunt folosite fraze de semnal, cum ar fi "Conform opiniei exprimate de Johnson (2000)", "Smith (1998) susține că..." sau "Printre cele mai importante argumente oferite de Stoica (2007) se numără...". De asemenea, după un citat, un rezumat sau o parafrazare este nevoie să se explice de ce sursa menționată este semnificativă pentru lucrarea curentă sau cum se raportează ideile citate la argumentele autorului care elaborează lucrarea.

După cum se remarcă din paragrafele anterioare, trei modalități de includere a surselor bibliografice în lucrări sunt îndeobște folosite: rezumarea, parafrazarea și citarea. Figura 2 prezintă, pe scurt, diferențele dintre ele.

Din experiența mea, mai ales în ceea ce îi privește pe studenții aflați la prima întâlnire cu o lucrare pe care trebuie să o elaboreze, dificultățile mai mari apar în cazul parafrazării și al citării, pentru că, de multe ori, sunt greu de detectat limitele între ele, pe de o parte, și plagiat. În cele ce urmează voi oferi câteva idei care să ajute la folosirea corectă a celor două metode de evitare a plagiatului.

Atunci când se folosește parafrazarea, următoarele acțiuni conduc la folosirea ei corectă:

- " Citim mai întâi textul original de câteva ori pentru a ne asigura că înțelegem bine ce spune autorul
- " Scriem punctele principale formulate de autor
- " Când scriem parafrazarea, NU primim sursa pe care o parafrazăm
- " Folosim notițele făcute despre

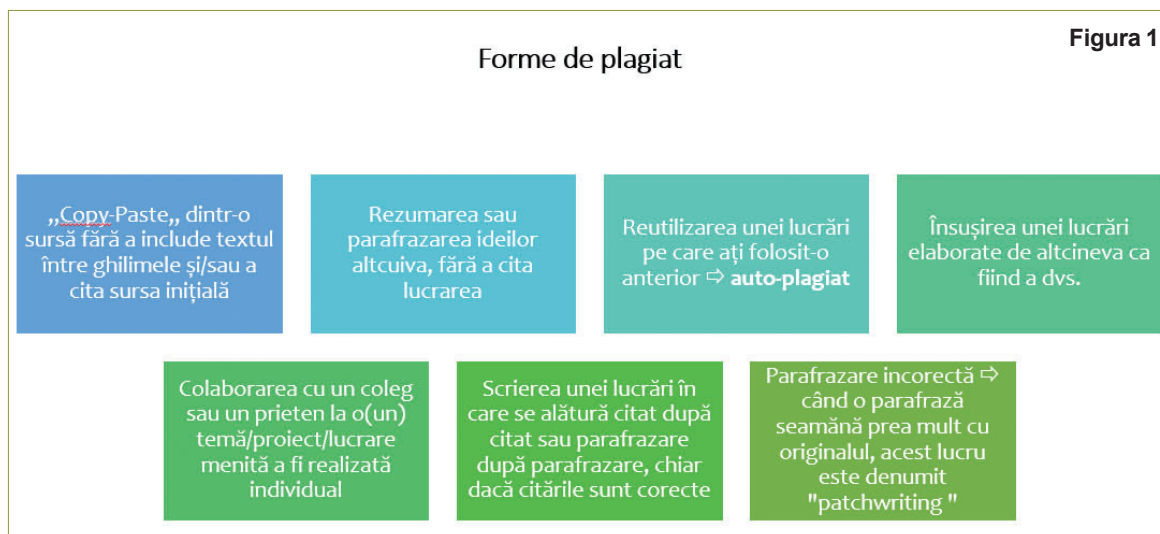

Figura 1

punctele principale ale autorului și scriem propoziții care formulează acele idei în moduri diferite

" Evităm să realizăm doar o schimbare a unor cuvinte prin sinonime deoarece, de multe ori, apar propoziții sau fraze care sună ciudat

" Când luăm notițe, încercăm să parafrazăm imediat pasajele importante atunci când citim, evitând să înregistrăm pasajele doar cu ghilimele, pentru că această strategie poate duce la plagiatul accidental

Există și o serie de aplicații disponibile online care ajută la realizarea de parafrazări, cum ar fi Grammarly (www.grammarly.com), QuillBot (www.quillbot.com) sau Paraphraser (www.paraphraser.io) care au și versiuni gratuite, dar cu opțiuni limitate. Însă pot fi folosite cu succes la început.

În ceea ce privește citarea, considerăm importante următoarele aspecte:

" Este important ca, în lucrările noastre, să cităm lucrările altor autori, deoarece:

- Citând cuvintele și ideile celorlalți demonstrăm că am realizat o trecere în revistă consistentă a literaturii relevante pentru tema noastră și, prin urmare, propunem o cercetare dintr-o perspectivă informată și critică
- Putem folosi ideile altor cercetători pentru a ne consolida propriile argumente
- Ideile sunt considerate proprietate intelectuală și pot exista repercusiuni grave dacă nu menționăm proveniența ideii

- Singura excepție posibilă de la regula citării sunt informațiile care sunt considerate a fi un fapt cunoscut (de exemplu, Ion Iliescu a fost primul președinte al României după 1990)

" Nu trebuie să evităm să facem referire la lucrările altor persoane de teama unui eventual plagiat

- Dacă sunt plasate într-un context adecvat, referințele la cercetările sau lucrările și studiile altor persoane nu sunt niciodată un indiciu că lucrarea noastră nu are valoare sau îi lipsește originalitatea

- Așa cum spuneam și mai sus, ideile altor cercetători pot consolida propria noastră cercetare, ori atunci când elaborăm o lucrare fără refe-

rințe adecvate la studiile anterioare semnalăm cititorilor că nu suntem familiarizați cu literatura despre acest subiect, subminând, astfel, valabilitatea studiului și credibilitatea noastră

- Includerea referințelor nu numai că ne apără de acuzațiile de plagiat, dar este una dintre cele mai importante modalități de a ne demonstra cunoștințele și înțelegerea rezultatelor cercetărilor anterioare despre problema noastră de cercetare; practic, acesta este ambalajul intelectual în care îi prezentăm cititorului studiul nostru

" Nu trebuie să ne descurajăm atunci când ideile noastre au fost deja investigate de un alt cercetător, ci:

- Nu ignorăm lucrările altui autor, deoarece acest lucru îi va determina pe cititori să creadă că am împrumutat ideea sau informația fără a face referire corectă la aceasta (este plagiat) sau că nu am reușit să realizăm trecerea în revistă amănunțită a literaturii - putem recunoaște celelalte cercetări scriind în textul lucrării noastre "a se vedea, de asemenea, Smith (2002)", apoi citând sursa completă în lista de referințe
- Putem utiliza rezultatele cercetărilor anterioare ca o oportunitate pentru a demonstra importanța problemei pe care o investigăm și, dacă este cazul, ca mijloc de a ne delimita propriile analize de cele ale altora - de exemplu, putem scrie în lucrare "acest studiu a fost publicat în urmă cu 10 ani și nu ia în considerare variabile microeconomice..."

- În general, raportările noastre la cercetările anterioare pot include:

" Precizarea modului în care studiul nostru actualizează studiile anterioare pe tema cercetată

" Oferirea unei perspective noi sau diferite

" Folosirea unei metode diferite de colectare a datelor

" Formularea unui nou set de recomandări, bune practici, soluții, etc.

" Nu trebuie să ne temem de utilizarea într-o manieră diferită a lucrării altui autor, ci:

- Trebuie să cităm lucrarea inițială, deoarece citarea sursei originale ajută cititorul să localizeze unde a fost prezentată prima dată informația și în ce context a fost utilizată, precum și să evalueze cât de eficient am aplicat-o pentru propria noastră cercetare
- De exemplu, poate utilizați un tabel cu statistici dintr-un articol publicat în 1996 de autorul Roddick, dar l-ați modificat sau adăugat date noi; în acest caz, menționăm sursa inițială a graficului revizuit și precizăm "adaptat după Roddick (1996)", apoi cităm sursa în lista de referințe
- Orice resursă folosită pentru redactarea lucrării noastre trebuie menționată, indiferent de momentul în care a fost scris studiul
- De multe ori, ne ferim de includerea în lucrările noastre a unor surse mai vechi, dar acest lucru este greșit, pentru că toate sursele folosite trebuie menționate
- Pe de altă parte, dacă cităm studii publicate mai recent, se presupune că s-au bazat pe cercetarea publicațiilor mai vechi
- O modalitate de a determina dacă un studiu este unul cheie/fundamental sau de ultimă generație este de a examina cât de des a fost citat în studiile recente - de exemplu, platforma Clarivate Analytics - Web of Science, oferă utilizatorilor funcția "Highly cited paper", iar Google Scholar arată numărul de citări primite de fiecare articol, ceea ce permite identificarea acelor surse de referință pentru tema de cercetare de interes.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

" Liddell, J. (2003). A comprehensive definition of plagiarism. *Community & Junior College Libraries*, 11(3), 43-52.

" Roig, M. (2001). Plagiarism and paraphrasing criteria of college and university professors. *Ethics & Behavior*, 11(3), 307-323.

" Pecorari, D. (2018). Can plagiarism be defined?. In *Student plagiarism in higher education* (pp. 12-27). Routledge.

" Maurer, H. A., Kappe, F., & Zaka, B. (2006). Plagiarism-A survey. *J. Univers. Comput. Sci.*, 12(8), 1050-1084.

Dan POPESCU

urmare din pagina 1

În afară de cuvintele care se referă la divinități, nu cred că există o vorbă mai des folosită de oameni decât "pământul". În decursul mileniilor, dorința de a avea mai mult pământ a generat războaie grave între state. Imperiul Roman, precum și imperiile coloniale de mai apoi și-au trimis navele, oștile, cavalerii să lupte pentru stăpânirea a mai multe pământuri, deși capetele încoronate, demnitarii, marii seniori de acolo aveau pământ din belșug. Mai voiau însă. Pe urmă, Hitler a dorit pentru Germania, prin tradiționalul deja "Drang nach Osten" ("Mereu spre Est"), prin "Blud and Boden" ("Sânge și pământ") etc. noi și noi teritorii în virtutea tezei obsesive de "spațiu vital", un spațiu unde să se așeze coloniștii germani în locul unei populații locale, "inferioare", ce trebuia exterminată; deși în "Vaterland" marii potențai posedau domenii întinse, uriașe. Am oferit doar câteva exemple, fără să mă mai refer la unii dintre marii cuceritori ai lumii, de tipul lui Genghis-Han sau Timur Lenk din Asia, la câțiva din Africa - triburile și stătuțelele între ele etc... De asemenea, pământul "a făcut pace", dar a și generat conflicte, deseori mortale, în familii, între frați, între părinți și copii... Asociat cu mediul, cu natura, de la pământ și proaste alcătuiri au pornit mari foamete, epidemii, pandemii, au pornit de la pământ mari inundații, distrugerii, ce au făcut și fac sute și sute de mii, milioane de victime. Deseori, ne batem joc de pământ, îl sufocăm cu gunoaie, deșeuri, mizerii, parcă uitând că pământul este un loc sacru pentru noi, oamenii și animalele, din el venim, în el ne ducem.

Cu totul altceva se vădea și se vedește, însă, dorința milenară a țăranilor europeni, și nu doar a lor, lipsiți de pământ, muritori de foame, de a avea în proprietate sau chiar în arendă pământ pe care să-l lucreze și din care să trăiască. Deseori, s-au pornit, ca urmare, confruntări de anvergură ale oamenilor săraci cu alcătuirii sociale privilegiate, nedrepte, așa cum au fost și sunt constituite ele. De la problema pământului au pornit nu numai răscoale, ci și adevărate revoluții care au modificat, de regulă violent, configurații ale lumii, generând dreptate, dar și multe alte nedreptăți. Nu pe primele, ci mai ales pe asemenea probleme, ale celor ce au lucrat și lucrează pământul, vom poposi în cele ce urmează. În "Economia Politică", și totul este finalmente "Economie Politică", un anume raport, mai îngust, mai larg sau mai extins, între cerere și ofertă, pământul reprezintă

o anume categorie economică și are o dublă semnificație. Este un mijloc de producție, dar și un obiect al muncii. În ambele sensuri, el este de un fel aparte, având harul divin al mamelor de a gesta pruncii lor. Dacă este cazul, dacă îl ai, îl poți munci și trăi, dacă nu, cel mai adesea nu. Așa se și explică dorința sfântă a țăranilor de a avea pământ. "Noi vrem pământ", scria, spre sfârșitul secolului XIX, marele poet George Coșbuc. Iar în poezia respectivă făcea trimitere directă la cei care i-au luat țăranului pământul și care "aveau cu iadul legământ", la cei care l-au lăsat astfel muritor de foame, lansând în final un avertisment cât se poate de sever: "Să nu dea Dumnezeu cel sfânt/ Să vrem noi sânge nu pământ/ Când nu vom mai putea răbda/ Când foamea ne va răscula/ Hristos să fiți, nu veți scăpa nici în mormânt!"... Nu o dată, avertismentul a devenit realitate.

...Chestiunea aceasta a pământului, de fapt a unei reforme agrare care să rezolve atât "problema agricolă" (mijloace tehnice, tehnologii, productivitate în agricultură etc.), cât și "problema agrară" (problema proprietății feudale, senioriale și țărănești în agricultură), a fost pusă de demult. Încă din antichitate și până în zilele noastre. Chiar dacă acum lucrurile s-au mai schimbat, chiar mult, din trecut trebuie învățat pentru viitor. Ceho-austriacul, marxist înveterat, Karl Kautsky, printre mulți alții, i-a conferit, pe la 1918, o anumită formă recunoscută, "chestiunea agrară", chiar în volumul său "Die Diktatur des Proletariats" ș.a. Eu însă consider că românii cercetători Constantin (Take) Garoflid, boier de viță Radu Rosetti, în lucrarea sa "Pentru ce s-au răsculat țărani" (1907, n.n.) și socialistul patron de restaurant în gară, C. Dobrogeanu-Gherea, în cartea sa "Neoiobăgia", apărută în 1910, au formulat mult mai complex atât problema ca atare - "agrară" și "agricolă" - cât și posibilele ei soluții. Vom analiza la locul potrivit. Dar să revenim.

1. ...Ne aflăm dar în Roma antică, înainte de Hristos. Roma antică, nu doar un stat ci și o civilizație strălucitoare a antichității. Își avea granițele întinse din sudul Europei și până spre nordul ei, din apusul Europei și până în estul ei, în nordul Africii și chiar în Asia. Ea a înglobat între fruntariile ei - în mod firesc prin diplomație, prin șiretenie sau forța dată de o societate și civilizație superioare - peninsula Italică, bazinul apusean al Mării Mediterane, Macedonia, Grecia, regatul Pergam

sursa: Muzeul Județean de Istorie și Artă Zabău

din Asia, Bitinia, Pontul, Siria și Cilicia, Armenia, Cappadochia și Iudeea, mai multe din aceste state și provincii devenind regate clientelare. Famosul, misteriosul și atrăgătorul Egipt cade și el sub stăpânirea romană, ca și o mare parte a teritoriului Daciei. În acest ultim cadru - al Daciei, dar nu doar în el - civilizația latină s-a împletit cu solidele elemente de civilizație și tradiții autohtone, printre altele născându-se din îngemănarea respectivă un popor latin - cel român (un popor ce își trage numele de la Roma) - înconjurat de o mare de slavi. Și această mare, însă, străbătută de ramificații de tip liniar și insular ce poartă în ele puternic pecetea unei latinități și a unor tradiții romane. Desfășurată astfel, Roma antică atinge spre sfârșitul secolului I î.e.n. - secolul I-II era noastră - o culme a puterii ei glorioase.

Învățații Cato (cel Bătrân), Varro, Marcus Terentius, Columella, Cicero, sau frații Gracchi sunt cei care în Roma antică au elaborat sau conturat idei economice de mare interes, mai ales din perspectiva stărilor de lucruri ale vremii lor - respectiv din agricultură. Pe de altă parte, vestitul Spartacus, un gladiator viteaz și inteligent, și statul său major au opus concepției patriciene pe cea a sclavilor proveniți dintre granițele statului roman sau aduși în captivitate din alte teritorii, dar cu toții dornici de libertate. Și de pământ. Să vedem...

Cato cel Bătrân - Marcus Porcius Cato Maior (234-149 î.e.n.) a rămas în memoria posterității nu doar prin severitatea ce-i caracteriza acțiunile și faptele, nu doar prin insistența - o adevărată obsesie - cu care urmărea în Senat ca și aiurea distrugerea Cartaginei - vestitele cuvinte "Ceterum censeo, Cartaginem esse delendam" - ci și prin tratatul său

economic "Despre agricultură". Ideile principale ale lucrării sunt: a) pentru romani, agricultura este cea mai bună ocupație, iar comerțul și cămăta sunt activități periculoase și păgubitoare; b) prosperitatea gospodăriei sclavagiste trebuie să se bazeze pe cheltuieli, în scopul cumpărării inventarului, cât mai mici, dar pe o muncă continuă și intensă a sclavilor, extinsă chiar și în zilele de sărbătoare. Stăpânirea sclavilor necesită dezbinarea lor, de unde celebrele cuvinte pe care nu Machiavelli, ci Cato cel Bătrân le-a lansat posterității: "Divide ut regnes (et impera)"

Varro Marcus Terentius (116-27 î.e.n.), renumit erudit roman - arheolog, istoric, filolog, literat - a fost pasionat și de studiul economiei, ocupându-se, într-un tratat în trei cărți (părți) - "Economia rurală" - mai ales de agricultură. Trăind într-o perioadă în care Imperiul Roman începe să se confrunte cu probleme serioase, fie de graniță, fie de structură economică și suprastructură, temător față de această decădere - generată, printre altele, de deplasarea latifundiarilor de la sat la oraș și lăsarea moșiilor pe mâna administratorilor, mai întotdeauna neproductivi și hrăpăreți, de ieșirea în tot mai mare măsură de sub control a sclavilor, al căror statut economic și politic nu doar că nu mai era stimulat, dar chiar vădea elemente de perimare, Varro vede soluția ieșirii din impas în întoarcerea la economia naturală. O astfel de măsură i-a atras atenția lui Varro ținând seama și de faptul potrivit căruia patricienii romani și locuitorii liberi ai Romei, ai altor mari orașe ale imperiului considerau, tot mai pronunțat, munca - nu doar agricultura, ci și comerțul, meseriile etc. - cu un mare dispreț, Imperiul Roman îndreptându-se spre statutul catastrofal de "imperiu parazită". În cadrul căruia asigurarea mijloacelor necesare traiului se realiza, în creștere, printr-un import "forțat" și în ce privea cantitatea și în ceea ce privea prețul lui. Or, prin economia naturală, în care să se producă în fiecare gospodărie tot ceea ce era necesar, Varro aprecia că s-ar fi putut relansa producția agriculturii în întregul imperiu, înlăturându-se dependența de importul de grâu și alte produse, un import cel puțin nesigur, desfășurat pe căi de comunicație tot mai vulnerabile, obstrucționate și agresate direct de dușmanii cei mai mulți și teribili ai Romei. Ca și ceilalți gânditori latini ai vremii, nici Varro nu vede în sclavi altceva decât niște unelte însuflite, utilizabile alături de cele neînsuflite - pluguri, căruțe, topoare, vite etc.

Columella Lucius Junius Moderatus (sec I î.e.n.) este cercetătorul latin care, potrivit celor mai multe păreri, a scris cel mai complet tratat despre agricultură al antichității. Realizat în 12 cărți, tratatul lui

Columella încearcă salvarea agriculturii imperiului, ca principală ramură de activitate economică, în ideea că "latifundiile au păgubit Italia", relevând măsuri de ordin economic, politic, social și cultural de spargere a sistemului latifundiar. Cea mai îndrăzneată dintre acestea este cea a renunțării treptate și parțiale la munca sclavilor și trecerea acestora la sistemul colonatului. Se afirmă astăzi că prin modul realist în care Columella a examinat situația agriculturii imperiului, el a prevestit încă din secolul I î.e.n., când doar puțini se gândeau la acest lucru, căderea, nu prea îndepărtată în timp, a Romei (anul 476 e.n.)

Frații Gracchi, Tiberiu (163-132 î.e.n.) și Caius (153-121 î.e.n.) s-au situat în postura de tribuni populari și au susținut interesele țăranilor liberi împotriva lăcomiei latifundiarilor acaparatori de pământ. "Și sunt numiți stăpâni ai lumii (țărani, n.n.) care nu pot să-și creeze proprietate asupra nici unei bucăți de pământ" - afirma Tiberiu. Urmărint și să revitalizeze energiile imperiului, să crească interesul țăranilor, care formau o mare parte a oștii - o oștire tot mai dezinteresată, prin sărăcie, să lupte în războaie ce se vădeau mereu mai grele și mai numeroase - frații Gracchi au propus o lege de împroprietărire a țăranilor, mai ales a celor care au participat și participau la războaie, din latifundiile ce depășeau 250 ha. Deși o anume lege a fost adoptată, reforma respectivă, în sine, a fost evitată de către cei care pierdeau pe această cale, aristocrația, prin omorarea autorilor ei. În fapt, a fost vorba de o reformă agrară, de eroii și martirii ei. Frații Gracchi înfruntau, pentru eternitate, tragedia repetabilă în timp a unor tribuni ai plebei uciși în lupta pentru redistribuirea echitabilă a pământurilor împotriva marilor proprietari abuzivi.

Programul economic al răscoalei lui Spartacus (74-71 î.e.n.) evidențiază câteva elemente radicale importante: a) desființarea latifundiilor și "nimicirea latifundiarilor"; b) eliberarea sclavilor; c) împroprietărire țăranilor cu pământul necesar ș.a. Adresându-se, ca interese, atât sclavilor cât și țăranilor liberi, Spartacus a reușit să atragă de partea lui, în oastea sa, numeroși luptători, o mare armată, ceea ce l-a făcut greu de înfrânt și a arătat, odată mai mult, vulnerabilitatea economică și politică a Imperiului Roman, lovit și subminat nu doar din afară, de barbarii mult inferiori ca civilizație, dar și din interior, din cauza unor situații devenite anacronice în raport cu interesele unor clase și pături largi ale populației. Mai era, pe urmă, și "destrămarea familiei romane" - nucleu ce a consolidat esențial civilizația latină etc. Astfel se explică, în mare, de ce barbarii năvălitori

Roma, capitala Imperiului Roman

sursa: Cosmétique

Jean-Baptiste Colbert, François Noël Babeuf, Jean Jaures

surse foto: Histoire pour Tous, wikipedia, chemins de memoire

conduși de Odoacru - închizând aprovizionarea cu alimente pe Tibru - doar pe acolo se mai puteau aduce - supun efectiv Roma în anul 476, "semnându-se" prin aceasta și "actul de deces" al sclavagismului în Europa.

O concluzie a acestui succint periplu în gândirea economică a Romei antice. În fapt, încă de multă vreme, Roma și împrejurimile, dar și alte regiuni, dintr-o zonă productivă mănoasă, deveniseră un stat eminentamente parazită cu granițele păzite tocmai de barbari, care învăluiau astfel imperiul. Un stat unde nu se mai producea nimic, se lua totul din afară, cam cu jăpca. Iar simpatiile pentru o clasă politică cu slăbiciuni evidente se dobândeau mai ales prin "pâine și circ" ("pane et circenses"), băutură, petreceri, spectacole ușoare, dezmăț. Era prea greu să nu se prăbușească, cum arătam în urmă cu vreo 9 ani, într-o comunicare-studiu a mea prezentată la Institutul Național de Cercetări Economice și publicată apoi în Germania. Eu demonstrând atunci că ar putea fi vorba de un proces repetitiv pentru timpurile noastre. "Roma", avem. Declinul producției, îl avem în mai multe și triste locuri. "Pâine și circ", avem mai peste tot. Declin demografic, avem, "barbari", avem. De ce nu și "prăbușirea Romei"? Am putea înclina și de partea celor care "vād" în frații Gracchus și chiar în Spartacus personalități din sfera unui anume "capitalism antic", îndeosebi prin prisma manierei în care se desfășurau - sau se preconiza desfășurarea - producției, circulației și schimbului bănesc de mărfuri.

2. A fost drum lung de la agricultura și sclavia din Roma antică - sclavii dependenți total de stăpânii latifundiarilor, cu viața și moartea - și până spre zorii capitalismului european, luminați puternic apoi de Revoluția industrială. Agricultura ce utiliza sclavi nu mai dădea randamentul necesar. Colonatul a fost cel ce a înlocuit sclavia: colonul, chiar ținut în moșia feudăului, primea o bucată de pământ în folosință din latifundia seniorului, o muncea cu forțele proprii, din rezultatele produse plătea o anume dîmă stăpânului, după cum trebuia să i presteze și zile de clacă pe domeniul ce rămânea exclusiv în folosința seniorului. Mai muncea obligatoriu și pentru instituții: cea princiară, statală etc. Era, oricum, un interes mai mare din partea colonului, o libertate mai mare chiar a acestuia, față de producție, comparativ cu sclavul care, indiferent cât era de harnic, de priceput, oricât muncea, putea fi omorât la un capriciu cât de mic al stăpânului. Ușor, ușor, colonatul începe să se numească ceea ce era de fapt: iobăgie. Și se ivește, tot cu încetul, prin acumularea unor nemulțumiri succesive, din nou aceea contradicție majoră: cea mai mare parte a pământurilor pe care se practica agricultura, a pădurilor, a iazurilor și heleșteielor etc., era proprietatea "sacrosanctă" marilor seniori, bisericilor, mănăstirilor, iar

celor ce lucrau efectiv pământul nu le aparținea aproape nimic, erau puțini țărani liberi, cu proprietate, în orice situație foarte puține procente.

Se vedește, dar, la nivelul unor conducători instituționali, dincolo de loviturile dure, deseori dureroase, sângeroase, primite de către seniori și sistem din partea marilor revolte țărănești, nevoia desființării iobăgiei, industria cerea. Ceea ce se și întâmplă. Și mai ales nevoia unor reforme agrare - dar și agricole - menite să facă să progreseze ansamblul. Reforme agrare? Respectiv acțiuni sistemice ale statului de a redistribui pământurile de la cei foarte puțini dar care dețineau suprafețe imense, către cei mulți care lucrau pământul și care lipsiți de resurse, nu dețineau aproape nimic, deseori chiar nimic. Nici Dumnezeu nu admitea și nu admite astfel. Vezi enciclicele papale etc. Era peisajul vădit cu precădere în Europa mai ales a secolelor XIX și XX - dar nu doar în Europa, ci și în America de Sud de filon spaniol și portughez - Brazilia, Argentina, Bolivia, Chile, Mexic etc. -, ceva în Asia, însă aici cu multă moderație etc. De pe urma reformelor respective se sperau câteva consecințe salutare: un mai mare îndemn spre muncă, o creștere a productivității, dar și eliberarea unei părți a forței de muncă din agricultura extensivă spre industrii cu mare nevoie acută de brațe de muncă.

Lucrurile s-au complicat întrucât, în general, dincolo de împotrivirile acerbe ale seniorilor și politicienilor mari proprietari, nu s-au împroprietărit, în cea mai mare parte, și mijloacele necesare de lucru într-o agricultură de un randament mai bun. Să fie, deci, și reforme agricole. Iar creșterea, mai ales în colonii, dar nu doar, a suprafețelor destinate unor culturi industriale - bumbac, tutun, sfeclă de zahăr etc. - le-a transformat cu încetul pe acestea, și tot nu doar, din producătoare de resurse alimentare în importatoare astfel. Nereușindu-se, dar, să se înlăture, doar prin unele măsuri paleative, calamitățile marilor foamete apărute în acest fel. Au fost destule și în Europa și aiurea. Ceea ce a avut repercusiuni complexe, până la imigrație masivă, și în metropole. Este o schemă macro și monoeconomică simplificată. Se pot adânci aspectele...

3. Dar să rămânem în Europa. Mai întâi, în Franța aristocratică dinaintea de Revoluția din 1789 - și de mai apoi. Lucrurile nu mergeau deloc cum trebuie. În general, o reformă agrară europeană, vizând redistribuirea pământului, are în vedere, cu plată sau nu, amplificarea numărului de proprietăți private la țărani, la cei fără pământ sau cu pământ puțin, dar și amplificarea proprietății pentru comunități unde pământul sau bunurile respective se gospodăresc în comun. Primul este un punct de vedere liberal, al doilea, mai aproape de stânga. În Franța, a fost vorba, uneori, de măsuri în ambele sensuri. O paranteză. Sigur, problema a fost și este mai complicată. Nu ajunge să iei o măsură sau alta și lucrurile

după aceea, 1793, de care am amintit. Cert este că, în 10 ani, 10% din suprafața teritoriului Franței a trecut în alte mâini - deseori, dar nu mereu - bătătorite și bătucite de munca grea din agricultură. A fost considerat, în timp "evenimentul cel mai important al Revoluției". Repercusiunile sale reale au fost supuse, atunci, dar îndeosebi, în timp, dezbaterii critice. Unii au văzut astfel o reformă agrară (și agricolă) avizată, care a eșuat însă în a instaura o veritabilă democrație țărănească, repartizând de o manieră egalitară proprietatea asupra solului (Jean Jaures). Alții s-au referit "la o importantă cucerire pentru oamenii de la țară" (George Lefebvre). Au fost diferite metodele de vânzare etc. Cei mai lipsiți de mijloace bănești - zeci și zeci de mii de oameni - au obținut doar 30% din pământurile vândute, de regulă cele mai puțin fertile, cele mai îndepărtate de sate și de rețelele (căile) de comunicații. Este oricum interesant ce spune socialistul Jean Jaures un secol mai târziu, interpellând guvernul Méline asupra politicii sale agricole, o situație relativ asemănătoare cu cea evocată mai sus: "Cum ne puteți face să credem că țăranilor le vor rămâne destule economii, destule avansuri, destul capital pentru a cumpăra cu bani lichizi ceea ce le oferiți? Le vindeți în bloc și vor fi licitații enorme, ce vor livra bunurile naționale, pentru departamente întregi, prin intermediari, întrucât, este scuza voastră, sunteți în bătălie, trebuie să hrăniți armatele voastre, iar furnizorii nu așteaptă și pentru plata lor repede vă trebuie bani imediat. Desigur, banii celor care au bani, banii marilor fermieri îmbogățiți, ai oamenilor de finanțe... banii speculatorilor, banii burgheziei rentiere și financiare care a început să urce. Lor le-ați livrat și le livrați sub numele de "bunuri naționale" cea mai mare parte a domeniilor vechiului regim pe care le-ați expropriat în aparență pentru țărani, dar pentru voi în realitate..." În general, vom vedea că situațiile au fost și sunt relativ repetitive... Un "anume" François Noël Babeuf, fervent promotor pe la 1780-1795 al lui Rousseau și al luministilor, politician de stânga, destul de confuz, arăta într-un "Manifest al plebeilor" susținând "repartitia egalitară": "Proprietatea este odioasă în principiu și ucigașă prin efectele sale... Roadele pământului sunt ale tuturor, iar pământul este al nimănui". Cam greu de priceput, deși, în anume privințe, se poate discuta. Lui Noël Babeuf, i se spunea și Gracchus Babeuf, ușor de înțeles de ce. El va avea un destin nefericit, asemănător poreclei, deoarece în 1796 a făcut parte din "Conjurația egalilor" care voia, în numele egalitarismului, să răstoarne Directoratul. Au fost cu toții arestați, judecați și ghilotinați rapid, Babeuf murind

astfel la doar 36 de ani, în 27 mai 1797...

Ne-am referit la câteva crâmpie din Franța Revoluției de la 1789, semnificative însă, pentru cum s-a desfășurat Reforma agrară. Și cu siguranță, semnificative și pentru cum s-ar putea desfășura în viitor asemenea reforme. Chestiuni deloc simple, deși la prima vedere... Acum, în Franța, din câte mi-am putut da seama chiar la fața locului, problemele agrare și agricole sunt relativ rezolvate, desigur, în pas cu timpul. Se poate cumpăra pământ, la prețuri accesibile, el poate fi lucrat, deseori producția și vânzarea produselor se realizează în cooperative. Iar produsele franceze primează în raport cu cele străine. În supermarketuri se vădesc numeroase standuri ale cooperativelor de producție și desfacere la prețuri convenabile etc. Deci producție, dar și acces deschis la piață, în supermarketuri, piețele "volante" doar cu produsele fermierilor francezi fiind nenumărate. De altfel, în Franța, nu mai sunt "țărani" și doar "fermieri".

4. Să urmărim, însă, câteva coordonate în acest sens ale Reformei agrare din Rusia bolșevică. În 1917, țăranii erau 3 din 4 locuitori ai Rusiei. Și cu toate acestea, erau, în planul secund al programelor bolșevice, pe primul loc aflându-se "proletariatul", detașamentul "avansat" prin profesie, dar și ideologic, prin revendicări, prin răsturnări sociale preconizate, al poporului... Răscoale mari țărănești fuseseră în Rusia de veacuri. În a doua jumătate a secolului XVII, marea revoltă a lui Stenka Razin, ("un cazac pentru eternitate"), conducătorul unei puternice rebeliuni împotriva boierimii și aristocrației țariste din sudul Rusiei, cel care prin atacurile sale a înspăimântat Moscova, țariștinul și va fi înfrânt, finalmente, în bătălia de la Simbirsk. Pe urmă, prin 1773-1775, revolta țărănească condusă de vestitul - și el - Emilian Pugaciov etc. Și mai fuseseră și au mai fost. Țăranii erau împinși la răscoală de viața de mare mizerie ce o duceau ca iobagi pe moșiile imense ale marilor boieri. Iar dorința lor, confuz exprimată totuși, era, în bună parte, "pământul", ocupat, în măsură covârșitoare, de marile latifundii. În pofida unor încercări guvernamentale de reforme, nu se rezolvase practic nimic, astfel că, profesorul Nicolas Werth, excepțional specialist francez în istoria URSS-ului, arăta că în 1917, "țăranii, care, cei mai mulți, nu văzuseră în viața lor un bolșevic", nu au așteptat Revoluția din februarie care l-a răsturnat pe țar, înlocuindu-l cu guvernul provizoriu, ci, "au făcut, în satele lor, propria lor revoluție. Așa că, încă din aprilie 1917, în vreme ce toate privirile erau îndreptate spre Petrograd, și marile

continuare în pag. 6

sursa de prim lume adunate

Dan POPESCU

urmare din pagina 5

orașe unde, se gândea că se hotărăsc destinele Rusiei, mii și mii de revolte spontane au izbucnit în toate regiunile agricole ruse". Asemenea mișcări erau, în cea mai mare parte a lor, dezvoltate independent de evenimentele politice ale Capitalei, și de conflictele care agitau orașele și uzinele, "ele se vedeau cu un ritm, modalități și cuvinte de ordine care nu datorau nimic partidelor revoluționare, indiferent care fuseseră și erau acestea". Țăranii, mujicii de pe moșii, și în pline revolte, spuneau: "Nu mai avem țar. Nu trebuie să mai dăm socoteală nimănui. Țarul răsturnat, proprietarii de moșii sunt răsturnați, terminați și ei". Ei dictau oamenilor cu știință de carte din sat scrisori către noua conducere, în care declarau: "Ceram guvernului provizoriu să explice imediat de ce magnați și alți proprietari nu își apără patria și "scapă" serviciului militar, în vreme ce noi, care nu avem deloc pământ, trebuie s-o apărăm de urgență și cu prețul vieții noastre". Milioane și milioane de țărani au plătit, în acele vremuri, acest preț.

Oricum, țărani ruși relevau, înainte de toate, nerăbdarea lor de a se bucura, în fine, liberi, de pământul natal, de miile, de zecile și chiar sutele de mii de hectare pe care mării proprietari funciari, din cauza lipsei de brațe de muncă - mai mult de 10 milioane de oameni, mai ales țărani, fuseseră mobilizați pe front din 1914 încocoace - le lăsuau nelucrate, în pârlouage, sau erau date în arendă la prețuri exorbitante. Tot pe spinarea mujicului. Ceea ce încurca și mai mult situația în condițiile în care foametea amenința covârșitor și foarte dureros orașele... Țăranii mai afirmau: "Pământul, acest dar de la natură și de la Dumnezeu, trebuie să aparțină de-acum încolo celor care-l lucrează cu propriile mâini, celor care-l stropesc cu sudoarea lor... Nimeni nu trebuie să posede decât suprafața de pământ pe care este în măsură s-o cultive el însuși sau cu ajutorul alor săi... Pământurile țarului, ale demnitarilor săi, ale mânăstirilor, ale marilor latifundiați trebuie să fie confiscate și distribuite gratuit țăranilor, fără nicio răscumpărare...". Dar, până la rezolvarea "problemelor agrare" de către Adunarea Constituantă, orice vânzare de pământ, de vite, de stocuri de cereale, de păduri trebuia interzisă etc. În așteptare, țărani se organizau la nivelul satelor, cantoanelor și chiar al districtelor. Au format așa-numitele "comitete agrare" în cadrul adunărilor sătești tradiționale, precum și ca reflex al acestei democrații directe, spontane și egalitariste în curs de afirmare în satele dezmoștenite de drepturi câteva bune zeci și chiar sute de ani. Pe ici pe colo răzmerițe, dar toți în așteptare.

Răspunsul de la Petrograd, de la Guvernul Provizoriu, întârzia, însă. Iar când a venit, punea în gardă țărani împotriva oricărui "acaparări" a pământurilor, singură Adunarea Constituantă "care ar urma să fie aleasă într-un viitor apropiat", fiind abilitată să regleze "chestiunea agrară". Deci, la revendicări fierbinți, acumulate de sute de ani, care stăteau să "explodeze" -, temporizări și promisiuni de tipul că problemele vor putea fi analizate într-un viitor incert. Și "cireașa de pe tort", guvernul mai promitea constituirea unor alte comitete agrare, formate, în măsură covârșitoare, din funcționari de la orașe care "să ancheteze" asupra dorințelor maselor țărănești și să colecteze informațiile necesare pentru o posibilă reformă agrară. Abia acum, dar, să se studieze aceste

chestiuni atât de binecunoscute încât nu ar mai fi fost necesar niciun astfel de studiu. Faptul i-a înfuriat și mai tare pe țărani. Și cum, erau vremuri de război, Guvernul a creat, deopotrivă, Comitetul de aprovizionare a orașelor, cu dreptul de a dispune de bunurile ce nu erau puse în valoare. Cu alte cuvinte, primele acte "revoluționare" guvernamentale de atunci vizau de fapt protejarea marii proprietăți private din agricultura rusă, descurajând, practic, dorințele și acțiunile, câte erau, ale țăranilor, atât de precipitați - dar și de îndrituiți - de a intra în posesia pământului.

...Guvernul provizoriu, condus de avocatul Kerenski, fricos, nehotărât, chiar ignorant, omul care în octombrie fugea pe furiș în Statele Unite, făcea dar totul pentru a tergiversa, pentru a amâna la "calende", adică spre niciodată, rezolvarea unor probleme ale țării, pământul, în speță, ce deveniseră acute. Nu se învoia să-l dea deloc, prin împroprietărire, țăranilor amărâți. Aceștia din urmă își cam pierduseră din încredere și în biserică, instituție ce stăpânea ea însăși, prin mânăstirile și bisericile sale, moșii foarte întinse. Iar țărani ce să facă? Făceau ce au spus latinii: "Primum vivere, deinde philosophari". Deci, reacția țăranilor va fi una singură. Afectând o loială supunere față de guvernul Kerenski și sub pretextul de a ajuta comitetele de aprovizionare în a face inventarul pământurilor necultivate "așteptând" convocarea Adunării Constituantă, țărani și-au apropiat de la sine terenurile necultivate ale marilor moșieri. De asemenea, au luat lemn cât puteau să ducă din pădurile marilor proprietari, au luat vitele etc. Și vor transmite, totodată, un ultimatum proprietarilor funciari: "Pământurile care nu vor fi însămânțate direct de către ei, doar prin propriile lor mâini, într-un termen de zece zile, vor fi plasate sub controlul comitetelor țărănești agrare, și apoi date, la un preț echitabil, inferior cu trei sferturi prețurilor din 1914, celor care au cea mai mare nevoie de ele, în primul rând văduvelor de război și familiilor celor care luptă pe front". Va fi confiscat întregul material agricol, iar prizonierii de război germani și austro-ungari care munceau pe marile proprietăți sunt expulzați nu fără violență.

...Văzând că Guvernul provizoriu nu acționează, marii proprietari, ce aveau bani, vor încerca să se organizeze ei înșiși, să reziste țăranilor prin forță. Trebuia mult mai puțin însă pentru a declanșa o uriașă ridicare violentă a țărănimii, care, în septembrie-octombrie, vor jefui și incendia numeroase conace, trecând toate moșiile în procesul de redistribuire către văduvele de război și luptătorii de pe front. Proprietarii, seniorii mari care nu fugiseră la orașe, vor fi vânați și omorâți de grupurile dezlănțuite de țărani în vechile tipare ale revol-

telor conduse, cu ani mulți în urmă, de Stenka Razin și Emilian Pugaciov. Practic nu se mai producea iar Rusia se îndrepta și din interior, nu doar prin război, spre ruină și foamete la țară și astfel, și în mediul urban.

5. Lenin sesizează momentul și, prin puterea bolșevică instalată, modifică "Decretul asupra pământului", al doilea decret al bolșevicilor ajunși la putere în octombrie, renunțând la "naționalizarea tuturor pământurilor și la remiterea lor puterii centrale". Cuvântul de ordine devenea "pământul la țărani". El va scrie apoi: "Efectiv dictat de circumstanțe, cel puțin până în vara anului 1918, puterea noastră a învins pentru că ne-am sprijinit pe ansamblul doleanțelor țărănimii. În măsura în care realizăm o guvernare democratică, nu putem să nu ținem seama de deciziile maselor, chiar dacă nu suntem de acord cu ele". Dar, mai adăuga Lenin: "Țăranii, ei însăși vor învăța unde se află adevărul, când vor pune legea în practică. Viața este cea mai bună școală, ea este singura care demonstrează cine are dreptate" (după N. Werth).

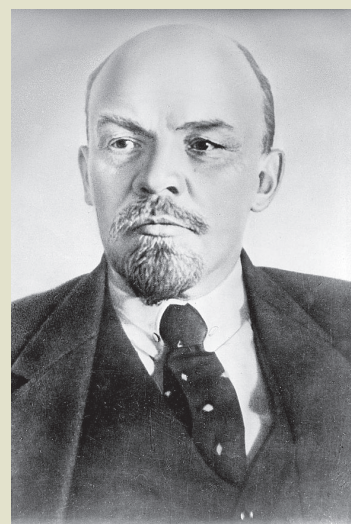
Țăranii imperiului rusesc au făcut, dar, propria lor revoluție, derobându-se de la tezele fundamentale ale lui octombrie 1917: naționalizările ca un panaceu universal, rolul conducător al bolșevicilor, al proletariatului etc. Abia începută, dintr-un anume punct de vedere era deja terminată, ei, țărani, considerând că vechiul lor ideal, posesia individuală a pământului asociată unei anume proprietăți colective în cadrul tradițional al comunității țărănești, fusese realizat. Speranțe, deci, de a se bucura liber de pământul distribuit echitabil la fiecare, de a trăi ceva mai bine decât

înainte. Între bolșevici și țărani era, însă, un "malentendu" evident. Rezultatele nu au fost deloc cele așteptate. În cea mai mare parte a provinciilor, sub auspiciile bolșevice, oamenii au primit ceva în jur de o jumătate de hectar de cap... Dar nu a fost totuși, aici, cauza reală a noilor nemulțumiri, de data aceasta față de noul regim. Ci în faptul că acesta cerea de la țărani să furnizeze soldați și pâine pentru o revoluție al cărei capăt ei nu îl vedeau. Cei care luptaseră trei ani în marele război pentru patrie, mulți revenind la gospodăriile natale, înțelegeau mai greu de ce trebuie acum să se înroleze în "Armata Roșie" pentru a lupta împotriva "Albilor". Iar cel mai mult refuzau să livreze, la preț mic, produsele lor pentru orașe, printre altele, deoarece nu aveau nimic să cumpere pentru ei, la sat, în agricultură, industria ca atare încetând să producă în acest sens. În condițiile de război și revoluție se demantelase sistemul de producție și schimb sat-oraș. Țăranii își puneau chiar întrebarea: de ce să posedăm pământ atunci când ni se ia aproape tot, inclusiv oamenii, pe front, fără să ne putem bucura de roadele lui? Tocmai din asemenea motive intraseră țărani în conflict cu Guvernul Provizoriu. Iată că acum intrau tot într-o relație conflictuală, dar cu guvernul bolșevic.

Sistemul bolșevic vădea în naționalizări instrumentul obligatoriu al rezolvării oricăror probleme. Dacă ar fi așa, ar fi relativ simplu: naționalizăm peste tot, desființând proprietatea privată, și lumea merge sigur în progres. Or, nici pe departe nu este așa. Este (încă) o mulțime uriașă de probleme care trebuie rezolvate. Iar URSS-ul, după Revoluția din octom-

brie 1917, a demonstrat-o cât se poate de limpede, în anii imediați cât și în timp. Și la fel s-a întâmplat și se întâmplă cu oricare "tipar economic", fie conservator, fie liberal, fie socialist. Dar să revin. În acest timp, după octombrie 1917, în scopul de a aproviziona, de a revitaliza armata și orașele, bolșevicii, prin bande de orășeni-comuniști înarmați, luau cu japca, confiscau aproape toate produsele gospodăriilor țărănești, se rechiziționa tot ceea ce se găsea, considerat "surplus", în sate, ca produse comestibile. La detractori, chiar dintre țărani, li se promitea un procent din produsele confiscate ca urmare a denunțurilor lor. Exista dar riscul, sesizat de Lenin - dincolo de toate păcatele lui, un om inteligent, citit, cultivat - de a diviza populația în două segmente antagoniste: orașele împotriva satelor. Și chiar țărănimia risca să fie divizată antagonic: detractorii și oamenii sistemului, nu numeroși și destul de leniviți la muncă, și țărani care se speșteau muncind să aibă ceva produse, confiscate masiv însă de primii. Pe o asemenea bază, s-au numărat după octombrie 1917, în provinciile centrale ale Rusiei, cam tot atâtea revolte ale agricultorilor, precum înainte. În plus, mii și mii de țărani refuzau să fie înrolați în Armata Roșie, alimentând bandele dezerților. Nici producția nu era stimulată: cum țăranilor li se lăsa doar strictul strictului necesar pentru a supraviețui, a nu muri de foame, țărani nu mai recoltau decât funcție de aceste mici nevoi. Și nu mai aveau nici pentru însămânțare. Situația era cât se poate de gravă și persist în acest fel. Mizerie și foamete mai peste tot, și la orașe și la sate...

Cum războiul civil s-a terminat cam la începutul anului 1921, Roșii învingând pe Albi, inclusiv trupele intervenționiste ale altor țări, și cum rezistența pasivă a unei părți covârșitoare a țărănimii a continuat, acești oameni reprezentând, de altfel, partea cea mai mare a populației Rusiei, Lenin și-a modificat optica. În 15 mai, 1921, la cel de al X-lea Congres al Partidului bolșevic, el declara: "Țărănimia este nemulțumită de raporturile cu noi, de formele în care se desfășoară. Ea nu mai dorește aceste forme și nu mai vrea să trăiască ca acum. Voința sa este exprimată într-o manieră foarte netă. Este voința enormei mase a populației muncitoare" (după N. Werth). Pornind de sus directiva, impozitul în natură va înlocui rechiziționările. Și au mai fost. Se naște astfel NEP-ul - Noua Politică Economică (în agricultură) - care va modifica multe.

Emilian Pugaciov, Aleksandr Fiodorovici Kerenski, Vladimir Lenin

surse foto: wikipedia, descoperă.ro

Se introduc, în cadrul noului sistem de proprietate, noi relații de piață, se stimulează producția, țărani pot câștiga ceva mai bine, sunt interesați - și au cu ce - să promoveze tehnica agricolă de bun randament etc. O asemenea politică, caracterizată prin existența, alături de un sector naționalizat, a unui larg sector privat de producție, cu agricultură individuală și cu forme specifice de comerț, inclusiv prin crearea de cooperative țărănești în scopul de a exploata - și vinde produse, apoi - în comun suprafețe agricole mai mari, având productivitate mai mare, a fost binevenită. Țăranii puteau cumpăra și vinde mai liber, puteau să se hrănească mai bine, ei dar și pe alții, puteau în fapt "să răsuflă" cu servituile către putere mai domolite. Lenin însă va muri, puterea preluând-o Stalin, mult mai dogmatic în ce privea așa zisele "principii socialist-comuniste". Și se va trece la colectivizarea forțată, cu urmări, dintre cele mai triste pentru țărâniea și populația imperiului rus de un fel sau altul: milioane și milioane de decedați ca urmare a inaniției și mizeriei.

După Marele Război, care, prin pierderea, în luptă și în spatele frontului, a circa 20 de milioane de oameni, dar și prin distrugerea pământurilor agricole de către ocupații, de război, de confruntări, agri-

cultura sovietică a suferit noi și imense necazuri. Apoi, în timp, lucrurile s-au mai îndreptat, organizatoric și ca productivitate, Rusia trecând de la un import masiv de grâu și cereale din S.U.A., pe aur greu, la export de grâu și cereale. Desigur, sunt probleme, atât în ce privește structura proprietății, cât și sistemul de mașini agricole etc. Este încă departe productivitatea înaltă a agriculturii din statele vestice. Să nu uităm că în SUA, doar 4-5% din totalul populației ocupate este populația ocupată în agricultură. Ea asigură, în mare, nu doar hrana americanilor, ci și mari disponibilități pentru export, pe bani grei, fiind însă și prețuri subvenționate de către stat... Războiul agresiv cu Ucraina influențează și el consistent, în sens negativ, agricultura rusă capitalistă de acum.

Cum s-au petrecut, cum se petrec însă lucrurile în ceea ce a privit și privește agricultura României? Cum s-au petrecut în timp reformele de aici? Ce avem acum? Să vedem, în general, și cum a evoluat și evoluează conceptul de securitate alimentară. Dar noțiunile de hrană "globalistă", alimentele și produsele genetic modificate cum influențează? Modificările climatice actuale cum influențează agricultura lumii? De asemenea, cum influențează astfel modelul

Armata rusă în Primul Război Mondial

alimentar chinez și indian, cel indonezian etc., cu mult peste 3 mld. oameni? Avem oare destul hrană pe pământ pentru oameni? Sunt acestea din urmă întrebări cu răspunsuri palide chiar la cele mai înalte niveluri. Pe urmă, mai în detaliu pentru noi, cum se poate "pierde" pământul unei țări, în condițiile unor diferențe semnificative în ce privește nivelurile de viață, ceea ce fac mai puțin

atrăgătoare variantele autohtone de a cumpăra și lucra pământul? Mai ales pe fondul depopulării satelor? Dar în condițiile unei emigrații masive a populației, oamenii fiind, în bună parte, dezinteresați astfel? De asemenea, în condițiile unei imigrații "necontrolate", în actuala dispută în SUA dorindu-se chiar ridicarea astfel a unui zid masiv la frontiera de sud a SUA pentru a o stăvili? Funcționează

oare, la noi, fie chiar în cadrul Ministerului Agriculturii, o instituție de tipul "Agenției proprietății și folosinței pământului, în agricultură", care să urmărească evoluțiile astfel și să prevină, prin măsuri adecvate, evoluțiile nedorite? Cât de viabilă este acum, economic, comercial, mica proprietate din agricultură, în sine, dincolo de cooperatie, arendare, situații speciale, etc? (va urma)

Ilie ȘIMON

urmare din pagina 1

Șocul nefast al pandemiei și criza ce a urmat se depărtează din ce mai mult de România, fapt ce se reflectă și în estimările de creștere ale produsului intern brut, în termeni reali, de 2,4% în 2023 și 3,2% în 2024.

Oricum, în urma acestor evenimente negative, gradul de sărăcie și sentimentele de nesiguranță și incertitudine, nu au putut fi reduse, așa cum s-a dorit.

Potrivit datelor UE, în România unul din cinci cu loc de muncă realizează venituri insuficiente pentru nevoile de trai, raportul fiind printre cele mai mari din cadrul UE.

Un profesor japonez spunea la o conferință internațională că, de obicei, în urma unei crize, săracii devin mai săraci și bogații devin mai bogați! Aș reproduce niște vorbe înțelepte, că e rușine să fii bogat într-o țară săracă! În acest articol cuvintele "bun" și "rău" nu au aici nici o semnificație morală ca atare; nu ne referim la conduită sau datorie morală ci numai la rezultat, la utilitate.

În timpul crizelor s-au formulat tot felul de propuneri, care la suprafață apăreau benefice pentru țară, dar

care în realitate nu au avut rezultatele dorite. Probabil că povara crizei s-a distribuit, în mare măsură, pe umerii salariaților, a celor cu venituri fixe, în principal a pensionarilor, și așa, statul fiind nevoit să se împrumute în mod constant. Dar bogații (bogații fiind persoane sau entități care obțin profituri) unde au fost?

Dacă întrebăm o persoană obișnuită de pe stradă sau chiar un economist, dacă a văzut criza ca atare, nu cred că știe să răspundă. Acolo unde nu găsim răspuns, poezii ne ajută. Astfel, un poet renumit scria - citez din memorie - că nu vede vântul dar vede copacii cum se îndoie. Așa și noi putem spune că n-am văzut criza dar am văzut oamenii cum și-au pierdut locurile de muncă, cum a crescut numărul de șomeri, cum s-au închis unități economice, cum s-a depreciat moneda națională și cum au crescut prețurile, în special la mărfurile importate. O să-mi spuneți că acestea sunt tempi pasati, timp trecut. Atenție însă că în cei 34 de ani care s-au scurs din 1990 România a trecut prin patru crize profunde, succedându-se la un interval de cca 8 ani. O să mă întrebați când va fi următoarea criză. Mă cheamă Ilie dar nu sunt

profet, dar puteți încerca dumneavoastră să răspundeți, pe baza evoluției îngrijorătoare a unor indicatori principali!!!

Totuși, până la următoarea criză și pentru a diminua efectele acesteia, cum am putea crea noi locuri de muncă, cum am putea susține o creștere economică viguroasă, atât de necesară pentru reducerea decalajului de venituri ale românilor față de veniturile medii existente în Uniunea Europeană.

Practica istorică

ne arată că în toate țările unele persoane obțin profituri mari și acumulează mai multă bogăție decât altele. Prin urmare, a fi bogat nu înseamnă neapărat un lucru rău. Și vreau să fiu bineînțeles: mărimea profitului nu este importantă în acest caz. Dar atunci cum putem spune că există bogați "buni" și bogați "răi"? Un lucru este cert: la același nivel de bogăție și de profit există diferențe în modul în care acesta este consumat! Atunci când un bogat consumă bunuri și servicii, consumă de fapt, să zicem așa, diverse "meserii" și "profesii", asigurând persoanelor respective locuri de muncă aducătoare de venituri. Aceasta înseamnă reducerea șomajului, și prin-

un efect multiplicator, o creștere accelerată a economiei.

Un bogat "bun"

investește cât mai mult posibil, consumând profitul său în mod util pentru lucrători și societate, fie angajând direct persoane, fie achiziționând produse naționale, chiar și produse introduse recent pe piață, contribuind astfel la ocuparea forței de muncă, inclusiv în activități noi.

Un bogat "rău"

investește puțin sau deloc, consumă exagerat produse cumpărate din exterior sau produse ce satisfac nevoile vitale ale forței de muncă din țară sau pur și simplu pleacă în străinătate unde-și cheltuiește profiturile, creând acolo locuri de muncă și nu în țară. Aș mai propune un clasament pe

lângă cel cu cei "300" cei mai bogați din țară și anume cei "300" care au creat cele mai multe locuri de muncă în țară. Cum să orientăm consumul astfel încât cei cu resurse să nu fie "răi" ci cât mai utili, să-și investească profiturile în țară?

Așa cum celor bogați dar onești le-a dat Dumnezeu minte, ca în vremuri bune, să poată mai mult decât alții, sperăm ca aceeași minte să-i călăuzească pe drumul cel bun, "semănând" cu hărnicie în pământul strămoșesc, pentru o recoltă rodnică a neamului românesc!

sursa New Trader U

Iluzia cunoașterii

Stephen Hawking spune undeva că dușmanul cunoașterii, nu este în primul rând, ignoranța ci iluzia cunoașterii. Sunt pe deplin de acord cu fizicianul. Dacă privim spre științele sociale, această iluzie a cunoașterii este și mai pregnantă! Multe din studiile exploratorii cu greu pot fi încadrate în cercetarea științifică!

Dorel Morandau, PhD - Reflectii... vol 2.11.

"Servicii" lipsite de minima moralia

Astazi cred ca este mai dificil sa te aperi de "servicii" decat de hackeri! Patrunz peste tot si nu au o minima moralia! Te dezbraca, iti fura visurile, gandurile, iti radiografiata identitatea, sanatatea, capitalul social, capitalul economic, capitalul cultural! Si chiar daca "baietii" nu inteleg exact ce fac (pentru ca nu au educatia necesara) ei merg inainte! Zagres, Zagres!

Dorel Morandau, PhD - Reflectii... vol 2.

Alma PENTESCU**urmare din pagina 1**

Pentru orice cercetător, accesul la literatura de specialitate relevantă este esențial, iar disponibilitatea articolelor din reviste academice, dar și a studiilor publicate în volumele conferințelor și a celor rezultate din diverse proiecte de cercetare este critică pentru calitatea cercetării rezultate, dar și pentru un bun management al timpului dedicat cercetării. De-a lungul timpului, această nevoie a cercetătorilor a fost bine înțeleasă, iar platforme care facilitează accesul la articole și studii există în prezent: Clarivate Analytics, Scopus, Science Direct, Researcher, SSRN, etc. Totuși, aceste platforme tind să aibă anumite preferințe cu privire la sursele pe care le includ, făcând dificilă obținerea unei imagini comprehensive a cercetărilor anterioare.

Dezvoltarea tehnologiilor și a inteligenței artificiale a făcut posibilă, în ultimii ani, apariția unor platforme inovatoare, care rezolvă în mare măsură deficiențele menționate mai sus. Dimensions (www.dimensions.ai) este un astfel de proiect, care oferă utilizatorilor o nouă interpretare a informațiilor necesare cercetării printr-o infrastructură de date mai deschisă și mai cuprinzătoare, ce permite explorarea conexiunilor între multe date de cercetare. Dimensions face parte din portofoliul Digital Science (https://www.digitalscience.com/), care mai conține ReadCube, Altmetric, Figshare, Symplectic, Digital Science Consultancy și ÜberResearch, toate instrumente care pot fi folosite în cercetare. Dimensions se dorește a nu fi o altă platformă bazată pe inteligență artificială, ci un produs realizat cu contribuția permanentă a comunității academice. Rezultatul este o bază de date care oferă cea mai cuprinzătoare colecție de date

conectate într-o singură platformă, de la granturi, publicații, seturi de date și studii clinice până la brevete și documente de politică economică, socială, de sănătate, etc. Deoarece Dimensions cartografiază întregul ciclu de viață al cercetării, aceasta poate fi urmărită de la finanțare la rezultate și apoi la impact, astfel încât utilizatorii au o altă perspectivă asupra descoperirii, accesării și evaluării cercetării.

Principalele avantaje ale Dimensions sunt următoarele:

"Nu sunt impuse limitări pentru utilizatori, deoarece Dimensions include toate rezultatele cercetării asociate unor cuvinte cheie. Până la sfârșitul anului 2019, Dimensions includea peste 106 milioane de publicații, aproximativ cu 30% mai mult decât baze de date comparabile. Dimensions oferă și o gamă largă de opțiuni de filtrare a rezultatelor (anul publicării, numele autorilor, domeniul de cercetare, tipul publicației, titlul sursei, jurnalul și acces liber), astfel încât utilizatorii pot să selecteze, în final, exact acele resurse de care au nevoie.

"Dimensions merge dincolo de citări pentru a oferi o imagine mai largă a impactului cercetării, beneficiind de progresul tehnologic care permite crearea de analize și conexiuni din ce în ce mai complexe între articole și studii. Dimensions este, în prezent, singura bază de date care conectează publicații și citate cu granturi, brevete, studii clinice, seturi de date și documente de politică pentru a oferi o viziune mai holistică asupra peisajului cercetării.

"Dimensions furnizează rețele de citări, care sunt un instrument important de descoperire a cercetării. Căutările tradiționale sunt utile, dar limitate, deoarece se bazează pe cunoștințele noastre existente, însă descoperirile neașteptate și, uneori, accidentale, au un rol cheie. Astfel,

rețelele de citare sunt un instrument puternic care ne ajută să le identificăm, iar Dimensions conține, prin publicațiile incluse, peste 1,2 miliarde de citări, accesibile în mod liber prin app.dimensions.ai. - este nevoie numai de crearea unui cont gratuit.

"Vizualizarea conectată a datelor oferă o perspectivă mult mai bogată și comprehensivă asupra subiectului sau domeniului cercetate, Dimensions oferind utilizatorilor informații despre publicațiile citate și citările lor, granturile aferente, finanțatorii cercetării, indicatori ai articolului, brevetele aferente, studiile clinice, documentele de politică și seturile de date, etc.

"Dimensions oferă o arhitectură de date conectate modernă care permite utilizatorilor și oamenilor de știință nu numai să acceseze datele, ci să le și manipuleze și analizeze. Interfața Dimensions este ușor de utilizat și flexibilă, și este însoțită de un API (Application Programming Interface) cu un limbaj de interogare specific domeniului pentru analize mai complexe. Acest API arată nu numai datele, ci și funcționarea interioară a motorului Dimensions, astfel încât cercetătorul să beneficieze plenar de baza de date.

La sfârșitul lui noiembrie 2021, principalele atribute ale Dimensions sunt: 119 milioane de publicații, 5,8 milioane de granturi de cercetare, 150 milioane de indicatori Altmetric, 8,5 milioane de seturi de date, 641.000 de teste clinice, 584.000 de publicații de politici și 137.000 de brevete.

Orică cercetător poate accesa platforma prin cont gratuit: pe prima pagină se accesează, în partea dreaptă jos, Access Free Web App, iar accesul este imediat. După ce intrăm în cont, putem iniția căutări după cuvinte cheie în întregul conținut al documentului (Full data) sau numai în titlu și abstract (Title and abstract). De asemenea, se pot

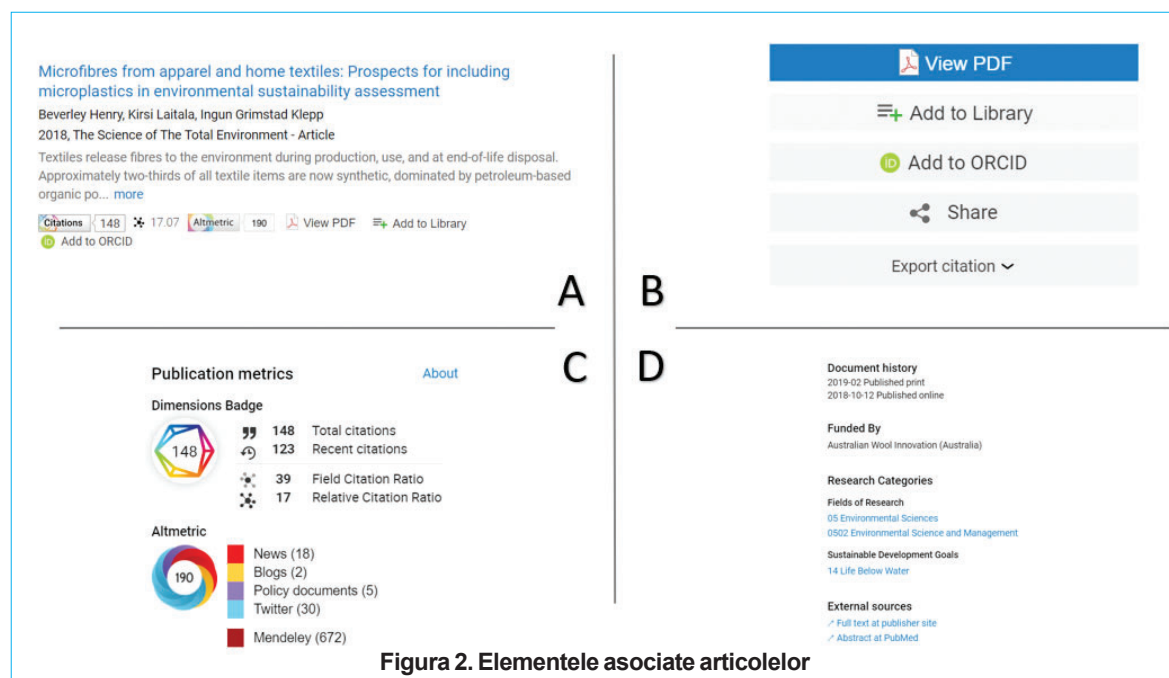
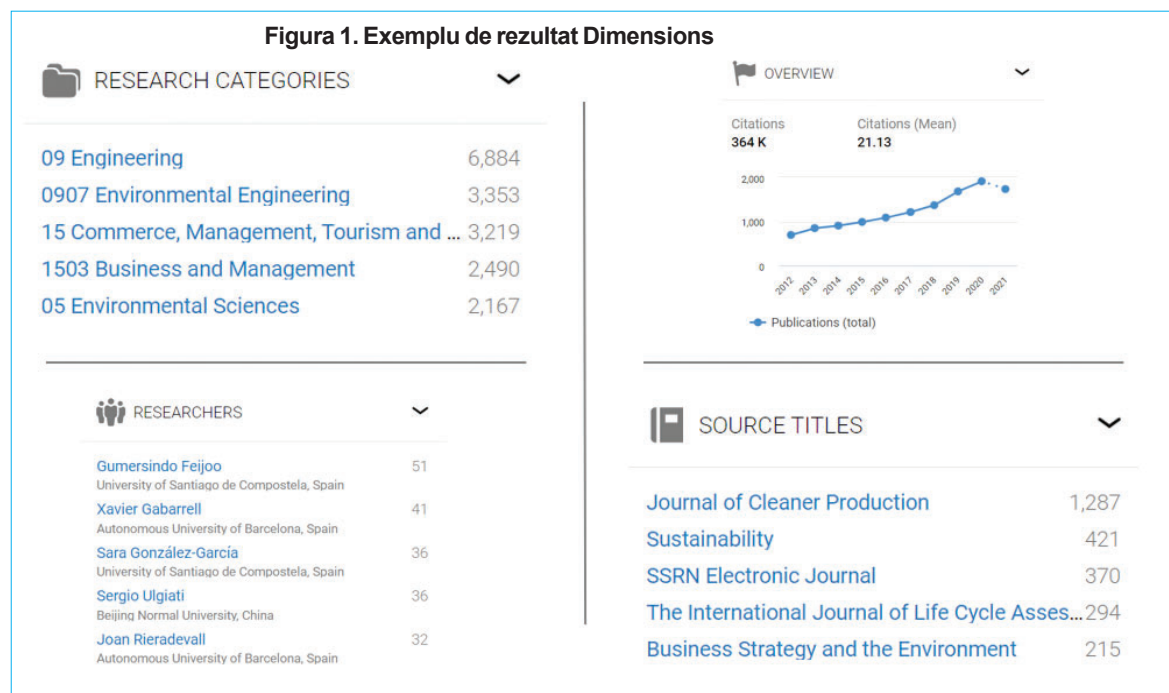

efectua căutări după DOI (Digital Object Identifier). Totuși, componentele Grants, Patents, Clinical trials și Policy documents pot fi accesate numai dacă instituția din care faceți parte are abonament la Dimensions - dacă acest abonament există, atunci conținutul se accesează prin intermediul contului instituțional.

Pentru exemplificarea utilizării, am realizat o căutare după termenul "environmental performance", rezultând 17.218 publicații, 255 de seturi de date, 1.580 granturi, 1.306 brevete și 87 documente de politică. În partea centrală a paginii sunt prezentate publicațiile, inițial menționate în funcție de relevanță - se poate schimba criteriul în data publicației, citări sau diverși indicatori de impact ai articolului. În partea stângă se regăsesc criterii suplimentare de filtrare, iar în partea dreaptă sunt prezentate principalele categorii/domenii de cercetare în care se regăsesc articolele, evoluția citărilor pentru aceste articole, principalii cercetători care sunt autori ai articolelor și cele mai importante surse ale articolelor - vezi Figura 1.

Figura 2 prezintă detalierea rezultatelor pentru un articol din cele identificate. În partea A este forma inițială a rezultatului, care cuprinde titlul articolului, autorii, jurnalul în care a fost publicat, debutul abstractului și principalii indicatori ai citărilor. După ce facem click pe titlul articolului se deschide o nouă pagină, care oferă informații detaliate despre articol: rezumatul integral (acesta poate fi accesat și din prima pagină, cu click pe More), referințele citate de articol (96 în acest caz), citările detaliate ale articolului în alte articole (148) și în alte categorii de documente - aici, 5 citări în documente de politică.

În partea dreaptă a paginii se regăsesc, mai întâi, elementele din zona B din Figura 2. Ele pot fi folosite pentru deschiderea articolului (View PDF), adăugarea la biblioteca de documente RedCube (Add to Library - se poate crea cont gratuit prima dată când se accesează această facilitate), adăugarea la ORCID (numai pentru articolele al cărui autor sunteți), partajarea articolului pe Twitter, LinkedIn, Facebook sau e-mail, și exportarea ca citare în format BibTeX sau RIS. Mai jos, așa cum arată zona C din Figura 2, apar indicatorii de impact ai articolului (Publication metrics) calculați de Dimensions (în Dimensions Badge) și de Altmetric. După cum se observă, indicatorii de impact iau în calcul diferite tipuri de impact - Dimensions Badge consideră citări în articole, în timp ce Altmetric se concentrează pe rețele sociale, documente de politică și includerea articolului în Mendeley (un organizator al surselor de documentare). Dând click pe cele două, se deschide câte o nouă pagină cu informații suplimentare. Ultima componentă a paginii, D în Figura 2, include informații suplimentare despre articol,

Figura 1. Exemplu de rezultat Dimensions**Figura 2. Elementele asociate articolelor****Euroeconomia XXI****Comitetul editorial****Dan POPESCU****Redactor șef coordonator****Nicolae EȘANU****Paula COTARCEA,**
secretar general
de redacție**Consiliul științific****Prof. dr. Dan POPESCU**
Prof. dr. Lucian BELAȘCU**Acad. prof. univ. dr.****habilitat DHC Grigore****BELOSTECINIC,****Republica Moldova****Conf. dr. Vasile BRĂTIAN****Paula COTARCEA****Prof. dr. Viorel****CORNESCU****Prof. dr. Partenie****DUMBRAVĂ****Conf. dr. Nicolae EȘANU****Prof. dr. Alexandra****HOROBET****Prof. dr. Eugen****IORDĂNESCU****Conf. dr. Paul LUCIAN****Prof. dr. Silvia****MĂRGINEAN****Conf. dr. Virgil NICULA****Prof. dr. Iacob****Petru PÂNTEA****Lector dr. Dan-Alexandru****POPESCU****Conf. dr. Raluca SAVA****Conf. dr. Eduard STOICA****Prof. dr. Răzvan ȘERBU****Prof. dr. Cristina****TĂNĂȘESCU****editori****GRUPUL DE PRESĂ ȘI****EDITURĂ "CONTINENT" SRL****CAMERA DE COMERȚ,****INDUSTRIE ȘI AGRICULTURĂ****A JUDEȚULUI SIBIU**

ISSN 1841-0707

Tel. 0742.483813,

e-mail contisib@yahoo.com

Articolele apărute în revistă exprimă
punctele de vedere ale autorilor, care
pot fi diferite de cele ale redacției.

Robert Sylvester RADOMIR urmare din pagina 1

Într-un peisaj global în continuă evoluție, marcat de influențe economice, de sănătate și geopolitice, piața muncii din 2023 prezintă o imagine complexă, așa cum este analizată în "Raportul privind Viitorul Locurilor de Muncă 2023" al Forumului Economic Mondial. Acest raport subliniază o divergență semnificativă în rezultatele pieței muncii între țările cu venituri mari și cele cu venituri mai mici, acestea din urmă luptând încă cu rate ridicate de șomaj post-COVID-19. Disparitatea este accentuată și în rândul lucrătorilor cu educație de bază și a femeilor, care se confruntă cu o scădere a oportunităților de angajare în contextul unei crize în creștere a costului de trai. Raportul subliniază rolul crucial al inteligenței artificiale în modelarea viitoarelor piețe de muncă și accentuează importanța adaptării abilităților și formării pentru a satisface aceste cerințe în continuă evoluție. Cu o prognoză de 23% de schimbare a pieței muncii în următorii cinci ani, raportul indică schimbări semnificative în rolurile de muncă, evidențiind necesitatea unei forțe de muncă adaptabile și echipate cu un set divers de abilități.

La baza acestei explorări stă recunoașterea inteligenței artificiale și a automatizării ca săbii cu două tăișuri: au capacitatea de a înlocui și de a crea locuri de muncă, remodelând natura muncii și necesitând o reevaluare a strategiilor de resurse umane. Pe măsură ce ne îndreptăm către un mediu de lucru mai integrat între om și mașină, potențialul de înlocuire a locurilor de muncă variază în funcție de industrii și regiuni, cu orașele mai mari având potențialul de a experimenta un impact diferit față de omologii lor mai mici.

De asemenea, la fel de important este rolul alfabetizării digitale în pregătirea forței de muncă pentru această eră nouă. Pe măsură ce competențele digitale devin indispensabile în sectoare precum sănătatea, educația și industria, ele devin instrumente vitale pentru îmbunătățirea angajabilității și stimularea inovației. Acest document subliniază, de asemenea, nevoia unor seturi de abilități diverse și dinamice, evidențiind importanța învățării continue și a adaptabilității într-un peisaj în care inovațiile tehnologice redefinesc constant cerințele de abilități.

Economia gig în plină dezvoltare, caracterizată prin natura sa flexibilă și independentă, reprezintă un alt punct de focus. În timp ce oferă noi oportunități și libertate pentru lucrători, ridică, de asemenea, preocupări

privind siguranța locurilor de muncă și relațiile de muncă. Această tendință este deosebit de pronunțată în sectorul de servicii și în organizațiile IT, necesitând o navigare atentă pentru a valorifica beneficiile sale și a atenua provocările asociate.

În final, documentul abordează viitorul muncii în economiile în curs de dezvoltare, un context în care forțe tehnologice, economice, sociale și culturale converg în moduri unice. Aceste economii se confruntă cu dubla provocare de a adopta progresul tehnologic și de a-și proteja forța de muncă împotriva vulnerabilităților precum înlocuirea locurilor de muncă și inegalitatea salarială.

Impactul Inteligenței Artificiale și Automatizării asupra Angajării

Impactul Inteligenței Artificiale (IA) și automatizării asupra angajării este o problemă complexă cu implicații semnificative pentru forța de muncă. Cercetările indică faptul că IA și automatizarea pot duce la reducerea anumitor tipuri de angajări, în timp ce cresc complexitatea sarcinilor în locul de muncă, punând în mod potențial presiune suplimentară asupra condiției fizice și mentale a lucrătorilor. Se așteaptă ca aceste tehnologii să înlocuiască atât sarcinile de rutină, cât și cele non-rutină, necesitând o reconsiderare a funcțiilor resurselor umane în cadrul organizațiilor.

Mai mult, în timp ce IA și automatizarea au potențialul de a înlocui locurile de muncă existente, ele creează, de asemenea, oportunități pentru noi tipuri de angajare, în special în sectoarele care necesită noi seturi de abilități. Acest pas către un mediu de lucru colaborativ între om și mașină sugerează o evoluție a locului de muncă mai degrabă decât o simplă înlocuire a muncii umane. Cu toate acestea, schimbările aduse de aceste tehnologii nu sunt uniforme în toate sectoarele și regiunile. De exemplu, orașele mai mari, cu o specializare crescută în ocupare și abilități, pot întâmpina un impact redus din partea automatizării în comparație cu orașele mai mici.

Rolul Alfabetizării Digitale în Forța de Muncă Viitoare

Literatura digitală este din ce în ce mai recunoscută ca o componentă crucială pentru forța de muncă viitoare în diverse sectoare. În sectorul sănătății, literatura digitală este esențială pentru domenii precum pregătirea educatorilor, literatura informațională și abilitățile de comunicare. Aceasta oferă o

flexibilitate mai mare, accesibilitate, colaborare, inovație și o comunicare și participare mai eficiente în domeniul sănătății și asistenței sociale. Dincolo de domeniul sănătății, literatura digitală este crucială pentru viitorii lucrători în general, deoarece recompensează cei cu acces la conectivitate cu bandă largă, instituții puternice și abilități socio-emoționale pentru a se adapta la un peisaj schimbător al locurilor de muncă.

Literatura digitală joacă, de asemenea, un rol semnificativ în îmbunătățirea performanței academice și a angajabilității. Aceasta este îmbunătățită de abilități critice, abilități operaționale, stil de învățare vizual, stil de învățare colaborativ și sisteme de învățare. În plus, literatura digitală și condițiile psihologice afectează în mod pozitiv agilitatea forței de muncă, încurajând crearea de inovații industriale. În contextul învățământului superior, literatura digitală este esențială pentru indivizi și profesioniști pentru a supraviețui și a prospera în lumea digitală, iar instituțiile de învățământ superior joacă un rol crucial în îndrumarea generației mai tinere.

Viitoarele Abilități și Cerințe de Formare

Viitorul muncii impune o abordare reinventată a dezvoltării abilităților și a formării pentru a pregăti o forță de muncă pregătită pentru piața de muncă în evoluție. Atributele cheie pentru pregătirea viitoare includ abilități digitale, capacitatea de învățare, orientarea spre sustenabilitate ("greening"), Industria 4.0 și abilități soft. Identificarea timpurie și anticiparea nevoilor viitoare de abilități sunt cruciale, mai ales că inovațiile tehnologice pot genera noi cerințe de abilități pe parcursul unei decenii.

Formarea adulților din viitor ar trebui să se concentreze pe promovarea unei game variate de abilități, inclusiv abilități psihomotorii, cognitive, interpersonale și teoretice. Tehnici precum simulările, jocurile și rolurile sunt recomandate pentru dezvoltarea eficientă a abilităților.

În contextul anumitor profesii, cum ar fi operatorul de stație comună, există nevoia de abilități analitice mai ridicate. Integrarea unor seturi diverse de abilități în programele de formare actuale este considerată o abordare rentabilă. Furnizorii de formare își pot îmbunătăți înțelegerea nevoilor viitoare de abilități adoptând tehnici din cercetarea desfășurată în diferite contexte globale. Formarea practică în abilități, cum ar fi securitatea cibernetică, adăugată în programele universitare, poate îmbunătăți semnificativ înțelegerea studenților și-i poate

pregăti pentru carierele viitoare.

Tendențele în Economia Giganților și Munca "Freelance"

Economia gig, caracterizată de locuri de muncă temporare și ocazionale, a cunoscut o creștere semnificativă, alimentată de avansurile în tehnologia informației și comunicațiilor (ICT). În 2020, 36% dintre angajații din SUA lucrau ca "freelanceri", generând aproximativ 1,2 trilioane de dolari în venituri. Această creștere se atribuie factorilor precum flexibilitatea opțiunilor de muncă, forța de muncă milenară și hiperconectivitatea, toate influențate de Revoluția Industrială 4.0.

Liderii în tehnologia informației adoptă tot mai mult principiile de "crowdsourcing digital", o creștere în cadrul economiei gig care oferă contracte pe termen scurt și muncă freelance. Cu toate acestea, economia gig nu este lipsită de provocări. Noi categorii de lucrători independenți și la cerere își fac apariția, iar acțiunile colective împotriva companiilor de platformă subliniază probleme legate de salarii și protecție. Economia gig transformă relațiile de muncă, în special în sectorul de servicii și organizațiile IT, necesitând o restructurare activă a acestor relații.

Economia gig poate duce la o creștere a partajării cunoștințelor și angajării atunci când este structurată pentru a se potrivi cerințelor și abilităților, oferind oportunități pentru creștere și dezvoltare individuală. Cu toate acestea, este adesea percepută ca o situație de angajare precară și explozivă, avându-și rădăcinile în cultura muzicală populară.

Viitorul Muncii în Economii în Dezvoltare

Viitorul muncii în economii în dezvoltare este o problemă complexă, cuprinzând mai multe dimensiuni esențiale pentru înțelegerea pieței muncii în evoluție. Aceste dimensiuni includ calitatea locurilor de muncă, inegalitatea salarială și a veniturilor, sistemele de protecție socială, dialogul social și relațiile industriale. Schimbările rapide în economie și forța de muncă datorate automatizării, noilor tehnologii și creșterii numărului de lucrători temporari sunt centrale în această transformare.

Economiile în dezvoltare și cele emergente se confruntă cu provocări și oportunități unice, modelate de factori precum istoria, cultura, demografia, politica și dezvoltarea socială și economică. În țări precum India, viitorul muncii va fi influențat semnificativ de modul în care noua tehnologie afectează crearea de locuri de muncă și natura angajării.

În plus, evoluția modelelor de lucru flexibile, cum ar fi spațiile de "coworking" și hub-urile de lucru digitale, impactează mediul urban, economia și planificarea.

Progresul tehnologic, globalizarea, "glocalizarea" și schimbările sociale și instituționale conduc la o lume diversă a muncii, cu accent pe activități creative, interactive și complexe. Globalizarea, noile tehnologii și transferul dezvoltării abilităților și cunoștințelor către țările cu forță de muncă mai ieftină joacă, de asemenea, un rol semnificativ.

Roboții și inteligența artificială schimbă economia, necesitând de la oameni dezvoltarea de abilități noi și adaptarea instituțiilor educaționale pentru a rămâne competitive. Cu toate acestea, această transformare ar putea duce la condiții care contribuie la vulnerabilitatea diferitelor grupuri de muncitori, cum ar fi expunerea sporită la pierderea locurilor de muncă sau depresia salariilor.

Concluzie

Astfel, impactul inteligenței artificiale, alfabetizării digitale și a tendințelor emergente arată o schimbare paradigmatică în modul în care abordăm angajarea la nivel global. Pe măsură ce IA și automatizarea continuă să redefină rolurile de muncă și cerințele industriei, accentul trebuie să se mute către stimularea alfabetizării digitale și a adaptabilității în forța de muncă. Această tranziție nu se referă doar la competențe tehnologice, ci și la înțelegerea consecințelor socio-economice ale acestor schimbări, în special în ceea ce privește impactul asupra inegalității și accesului la oportunități.

Creșterea "economiei gig" și provocările unice cu care se confruntă economiile în dezvoltare ilustrează în continuare jocul complex dintre tehnologie, economie și societate.

În cele din urmă, lucrarea subliniază necesitatea de strategii proactive, inclusive și orientate spre viitor pentru a asigura că forța de muncă de mâine este echipată nu doar să se adapteze, ci să prospere în această nouă eră a transformării digitale condusă de către inteligența artificială.

